

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

GMINA GORZÓW ŚLĄSKI
obszary położone na gruntach w rejonie ulic Chopina,
Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim
oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice

Opracowanie: mgr inż. arch. Małgorzata Krupa

OŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 74 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, oświadczam, że prognozę oddziaływania na środowisko sporządziła osoba uprawniona zgodnie z art. 74 a ust. 1 i 2 ww. ustawy.

Jestem świadom/a odpowiedzialności karnej za złożenia fałszywego oświadczenia.

Gorzów Śląski, grudzień 2025 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowiec, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

1. Podstawa opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	4
1.1. przedmiot i podstawy prawne sporządzenia prognozy	4
1.2. cele opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	6
1.3. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	6
2. Charakterystyka obszarów objętych projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	6
2.1 położenie i istniejące użytkowanie terenu gminy	6
2.2 komunikacja i uzbrojenie terenu gminy	7
2.3 obszary objęte projektem planu zagospodarowania przestrzennego	10
3. Opis projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	10
3.1 główne cele sporządzenia projektu planu	10
3.2 porównanie ustaleń projektu planu z obecnymi ustaleniami	10
3.3 opis ustaleń planu	11
3.4 powiązania projektu planu z innymi dokumentami	13
4. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska:	14
4.1 budowa geologiczna i surowce mineralne	14
4.2 zasoby wód podziemnych	15
4.3 rzeźba terenu	16
4.4 gleby	17
4.5 wody powierzchniowe	18
4.6 klimat	19
4.7 powietrze	19
4.8 obszary o wartościach przyrodniczych	20
4.9 szata roślinna i świat zwierzęcy	22
4.10 krajobraz	24
4.11 klimat akustyczny i emisja promieniowania elektromagnetycznego	24
4.12 zabytki	25
5. Charakterystyka istniejących negatywnych oddziaływań na środowisko	48
6. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego planu miejscowego, w tym obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody	52
7. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	53
8. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem wynikającym z realizacji projektowanego planu miejscowego oraz w przypadku braku realizacji planu miejscowego	59
9. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	61
10. Przedstawienie – z uwzględnieniem celów i geograficznego zasięgu projektowanego planu oraz celów i przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – wyjaśnienia braku rozwiązań alternatywnych	62

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

11. Propozycja dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia	63
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	63
13. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego planu miejscowego oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas sporządzania planu	63
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	64
15. Wykaz wykorzystanych materiałów	65

1. PODSTAWA OPRACOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1.1. Przedmiot i podstawy prawne opracowania prognozy.

Przedmiotem prognozy jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice, w niniejszym opracowaniu nazywanego również „planem miejscowym” lub „planem”). Niniejsze opracowanie zostało podjęte na podstawie uchwały NR XII/84/2025 Rady Miejskiej Gorzowa Śląskiego z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice.

Przedmiotem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z odpowiednią siecią obsługi komunikacyjnej (obszar 1 i obszar 2), terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (obszar 3) oraz wyznaczenie terenów górnictwa i wydobywania i terenów produkcji przemysłowej (obszar 4), przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań.

Grunty wyznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod tereny górnictwa położone są w obrębie geodezyjnym Kozłowice. Przez obszar złoża przechodzi linia elektroenergetyczna 15 kV. Przez teren złoża nie przechodzą linie telekomunikacyjne ani gazociągi. W fazie przygotowania do eksploatacji z terenu pola eksploatacyjnego zostaną wycięte drzewa i krzewy, usunięte korzenie oraz zostanie zdjęta wierzchnia warstwa (gleba) w miejscach, gdzie warstwa ta pozostanie mimo prac związanych z wycinką i usunięciem korzeni drzew. Przeprowadzona następnie rekultywacja z wykorzystaniem naturalnego materiału mineralnego (głina, torf, namuły, piaski próchniczne) utworzy niemal płaski lub nieznacznie obniżony obszar, który zostanie zagospodarowany w kierunku leśnym, czyli wykonane zostaną nasadzenia drzew. Po wyeksploatowaniu złoża teren ten zatem zostanie przywrócony do pierwotnej funkcji. Po zakończeniu eksploatacji złoża „Czerwone Osiedle” złoża poddane będzie rekultywacji.

Postawą prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla sporządzanego projektu planu miejscowego jest art. 51 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a wymagany zakres prognozy jest określony w art. 51 ust. 2 powołanej ustawy. W sporządzanej prognozie uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z opracowywanym projektem planu. Prognoza obejmuje obszary objęte projektem wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji wprowadzonych ustaleń. Projekt planu wymaga, zgodnie z przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko przez organ gminy opracowujący projekt jest jednym z elementów tej oceny; do innych wymaganych procedur należy:

- uzyskanie uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie,
- uzyskanie opinii organów ochrony środowiska i inspekcji sanitarnej o sporządzonym dokumencie i prognozie,

- zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu (podanie do publicznej wiadomości: o przystąpieniu do sporządzania planu, o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu wraz z załącznikami i stanowiskami innych organów, o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków do sporządzonego projektu planu).

W ramach uzyskanych uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko uzyskano stanowiska:

- 1) Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oleśnie,
- 2) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu.

W szczególności prognoza powinna analizować, oceniać i uwzględniać:

- › wyniki analizy skumulowanych oddziaływań na środowisko wynikających z obecnego i planowanego zagospodarowania terenów, którego przedmiotowy dokument dotyczy jak i sposobu użytkowania terenów przyległych,
- › wpływ obecnego zainwestowania obszarów na planowane zagospodarowanie, przewidziane w projekcie planu,
- › wpływ planowanych kierunków rozwoju na obszary sąsiednie, w szczególności na tereny podlegające ochronie akustycznej,
- › propozycje dotyczące minimalizowania i ograniczania przewidywanych skutków realizacji projektu planu na środowisko przyrodnicze i krajobraz,
- › wpływ planowanego zainwestowania na funkcjonowanie lokalnych cieków wodnych, oczek wodnych, w tym jako powiązanie pomiędzy terenami cennymi przyrodniczo,
- › wpływ ewentualnej zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele inne niż leśne na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie specyficznych cech krajobrazu,
- › wpływ realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na zakłócenie migracji zwierząt i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych,
- › wpływ realizacji ustaleń planu na wartości przyrodnicze, pod kątem zachowania terenów czynnych przyrodniczo oraz na możliwości utrzymanie lub poprawy systemu terenów zieleni w miejscowości.

Po zawiadomieniu o przystąpieniu do opracowania planu, wpłynęły ponadto wnioski odnoszące się do szeroko rozumianych zagadnień ochrony środowiska. Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o następujące ustawy wraz z aktami wykonawczymi:

- Ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- Ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- Ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

1.2 Cele opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Celem prognozy jest określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz przewidywanych, znaczących oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji projektowanego planu, w tym szczególnie w granicach obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Analizowane są też potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku jego braku. Jednocześnie, w prognozie wskazuje się rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu. Analizowane są również rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projektowanym dokumencie – w prognozie ocenia się uzasadnienie dokonanego wyboru lub wyjaśnia się brak możliwości rozwiązań alternatywnych do przyjętych w projekcie planu. Prognoza winna również wskazywać na ewentualną potrzebę korygowania zapisów ustaleń projektowanego planu w przypadku konfliktów z wymaganiami ochrony środowiska.

1.3 Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Niniejsze opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów kartograficznych, studialnych, planistycznych i wizji terenowych. Wykorzystano również istniejące i wykonane na potrzeby obowiązującego studium uwarunkowań opracowanie ekofizjograficzne oraz prognozy oddziaływania na środowisko. Wykorzystano również inne dostępne opracowania z zakresu ochrony środowiska obejmujące tereny położone w granicach gminy. W związku z trudnościami jednoznacznego zwymiarowania i określenia w czasie oddziaływania na środowisko wynikającego z realizacji inwestycji/ przedsięwzięć dopuszczonych projektowanym planem, przy sporządzaniu prognozy posługiwano się przede wszystkim oceną jakościową przewidywanych skutków oraz dokonano porównania obecnego funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem z jego przewidywanym funkcjonowaniem po zrealizowaniu tych inwestycji/ przedsięwzięć zgodnie z ustaleniami zawartymi w sporządzonym projekcie. W prowadzonych analizach brano pod uwagę nie tylko skutki, jakie może wywołać zmiana zagospodarowania obszarów, dla których dokonywana jest zmiana zagospodarowania przestrzennego, lecz przede wszystkim brano pod uwagę skumulowane oddziaływanie - wraz z oddziaływaniami mogącymi powstać na terenach przyległych. W sporządzonej prognozie oceniono projekt pod kątem zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy: ochrony zasobów środowiskowych, spełnienia wymogów formalnych (prawnych), zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowotności ludzi oraz stopnia zaspokojenia potrzeb społecznych i efektywności ekonomicznej prowadzonych inwestycji. Przy prowadzeniu oceny brano pod uwagę oddziaływania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne. Zawarte w prognozie dane i analizy odnoszą się do stanu prawnego obowiązującego na etapie opiniowania i uzgadniania sporządzonego projektu planu.

2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1 Położenie i istniejące użytkowanie terenu gminy

Gmina Gorzów Śląski jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie oleskim na pograniczu z województwem łódzkim. Sąsiaduje z następującymi gminami: Praszka, Olesno, Radłów, Byczyna, Kluczbork (województwo opolskie) oraz Skomlin i Łubnice (województwo łódzkie). Granice: północna, południowa i zachodnia są granicami sztucznymi, natomiast granica wschodnia gminy przebiega wzdłuż rzeki Prosnę.

Powierzchnia gminy wynosi 153,67 km², z czego 18,68 km² położonych jest w granicach administracyjnych miasta Gorzowa Śląskiego. Łączna powierzchnia gminy stanowi 15,81 % powierzchni powiatu oleskiego oraz 1,64 % powierzchni województwa opolskiego.

Siedzibą urzędu miejskiego jest położone w środkowo-wschodniej części gminy miasto Gorzów Śląski. W skład gminy obok miasta wchodzi 14 sołectw. Należą do nich: Uszyce, Zdziechowice, Goła, Pakoszów, Budzów, Dębina, Pawłowice, Kozłowice, Jastrzygowice, Jamy, Skrońsko, Nowa Wieś, Krzyżanowice, Kobyla Góra.

Najwyżej położony punkt w gminie zlokalizowany jest na południowy zachód od miejscowości Goła, na Płaskowyżu Helenowskim, natomiast najniżej usytuowany jest obszar położony w dolinie rzeki Prośny.

Powierzchnia całkowita gminy wynosi 15 367 ha. Największą powierzchnię gminy zajmują użytki rolne. Udział użytków rolnych w powierzchni gminy jest zauważalnie wyższy od danych notowanych dla kraju, województwa, a także powiatu oleskiego. W strukturze użytkowania użytków rolnych największy udział mają grunty orne. Znaczny jest także udział łąk oraz pastwisk.

Gorzów Śląski to gmina o charakterze typowo rolniczym. Decydują o tym nie tylko rolnicy indywidualni, ale również wielokulturowe gospodarstwa rolne zajmujące się produkcją roślinną i zwierzęcą. Znacznie mniej rozwinięte jest przetwórstwo rolno-spożywcze.

Przeciętna wielkość gospodarstw wynosi ok. 15 ha, a główne kierunki produkcji rolnej to uprawa zbóż głównie pszenicy, ziemniaków, rzepaku, hodowla trzody chlewnej i niewielkiej ilości bydła mlecznego i rzeźnego. Struktura zasiewów to: zboża 70%, uprawy przemysłowe 20%, pozostałe stanowią 10% zasiewów. Rolnictwu sprzyja również niskie skażenie powietrza bowiem gmina położona jest z dala od głównych regionalnych centrów przemysłowych i pozbawiona jest nadmiernego przemysłu wprowadzającego zanieczyszczenia do środowiska naturalnego.

2.2 Komunikacja i uzbrojenie terenu gminy

Sieć drogowa składa się na układ komunikacyjny gminy zapewniający obsługę podstawowych jednostek osadniczych. Sieć drogowa składa się z dróg publicznych:

- krajowych,
 - wojewódzkiej,
 - powiatowych,
 - gminnych
- oraz dróg wewnętrznych.

Przez teren gminy Gorzów Śląski przebiegają dwie drogi krajowe klasyfikowane jako drogi główne. Ze względu na pokrywający się przebieg w granicach gminy należy rozpatrywać je jako jedną drogę. Sieć drogową uzupełniają drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Uzupełnieniem układu dróg publicznych są drogi wewnętrzne.

Nr drogi – przebieg:

42 Namysłów – Kluczbork – Praszka – Rudniki – Działoszyn – Pajęczno – Nowa Brzeźnica – Radomsko – Przedbórz – Ruda Maleniecka – Końskie – Skarżysko Kamienna – Rudnik;

45 Zabełków (droga 78) – Krzyżanowice – Racibórz – Krapkowice – Opole – Bierdzany – Kluczbork – Praszka – Wieluń – droga 8 (węzeł Złoczew).

W obszarze gminy występuje jedna droga wojewódzka, klasyfikowana jako droga zbiorcza, o znaczeniu regionalnym. Droga ta zapewnia bezpośrednie połączenie z ośrodkiem powiatowym w Oleśnie oraz Byczyną ułatwiając bezpośrednio dostęp do drogi krajowej

Nr drogi - przebieg

487 Byczyna - Gorzów Śl. - Olesno.

Układ drogowy:

Układ drogowy gminy wymaga wielu działań i inwestycji, aby sprostać wzrastającym wymogom. Do najważniejszych z nich zalicza się:

- wyprowadzenie ruchu tranzytowego,
- zakaz obudowywania dróg wojewódzkich i krajowych,
- dostosowywanie parametrów dróg do obowiązujących norm, (tzn. korekta łuków, poszerzenie jezdni, budowa poboczy, budowa i modernizacja chodników, oświetlenie dróg na terenach zainwestowanych),
- modernizację i rozbudowę systemu dróg lokalnych, dla ułatwienia dostępu mieszkańcom gminy do wsi sąsiednich, do terenów usług publicznych i do terenów mieszkaniowych,
- podniesienie sprawności sieci drogowej poprzez segregację ruchu kołowego, pieszego, rowerowego oraz lokalnego i tranzytowego.

Transport zbiorowy

Gmina Gorzów Śląski w zakresie połączeń komunikacyjnych – samochód osobowy, autobusy, busy – jest dobrze skomunikowana z najbliższymi gminie miastami, które są celami podróży w zakresie miejsc pracy, nauki i rozrywki. Szybkość i mobilność połączeń jest atutem komunikacji prywatnej (samochód osobowy), ale warto zwrócić uwagę również na komunikację publiczną (autobusy, busy), które zarówno w ilości połączeń na dobę (w dniu roboczym) jak i czasie podróży stanowią rozsądną alternatywę dla przejazdów samochodem osobowym.

Rozwój transportu zbiorowego na terenie gminy winien zapewnić:

- poszerzenie oferty komunikacyjnej dla mieszkańców gminy. Dotyczy to głównie miejscowości, gdzie przy rozproszonej zabudowie odległości dojścia do przystanku komunikacji zbiorowej przekracza dopuszczalne standardy. Uzależnione to jest od rozbudowy i modernizacji istniejącego układu drogowego ograniczającego obecnie możliwość dojazdu autobusów na granicy opłacalności kursów,
- poszerzenie oferty komunikacyjnej o komunikację międzygminną umożliwiającą swobodny dostęp mieszkańcom gminy Gorzów Śląski do usług medycznych świadczonych przez Szpital powiatowy w Oleśnie,
- zwiększenie częstotliwości kursowania komunikacji zbiorowej. Jest to oczywiście związane z możliwościami finansowymi gminy i potrzebą zabezpieczenia środków w budżecie na uruchomienie wewnętrznych gminnych kursów mikrobusowych

Parkingi

Na terenie gminy problem parkowania wymaga:

- uporządkowania systemu parkowania w centrum Gorzowa Śląskiego,
- realizacji zespołu parkingów ogólnodostępnych w granicach terenów rekreacyjnych,
- przestrzegania zasady, że każdy prowadzący działalność gospodarczą winien zabezpieczyć miejsca postojowe dla pracowników i klientów na własnym terenie, chyba że w sąsiedztwie istnieje wystarczająca liczba ogólnodostępnych miejsc parkingowych.

Ścieżki rowerowe

W gminie nie ma wydzielonych tras rowerowych, a ruch rowerowy odbywa się w sposób mieszany z ruchem kołowym i pieszym. Stwarza to zagrożenie dla bezpieczeństwa i odbierane jest przez wszystkich użytkowników dróg jako dyskomfort. Konieczne jest

opracowanie koncepcji i sukcesywna budowa systemu ścieżek rowerowych, tak dla mieszkańców, jak i turystyki i rekreacji.

Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie miejscowości w gminie Gorzów Śląski są wyposażone w sieć wodociągową. Na terenie gminy Gorzów Śląski wyznaczono jedynie bezpośrednie strefy ochronne ujęć wód podziemnych, z których gmina zaopatrywana jest w wodę pitną:

- ujęcie Gorzów Śląski – składające się z zespołu trzech studni, w tym dwóch czynnych, które czerpią wodę z poziomu jurajskiego; wydajność eksploatacyjna ujęcia wynosi 40 m³/h, natomiast wydajność maksymalna według pozwolenia wodnoprawnego to 60 m³/h;
- ujęcie Uszyce – składające się z zespołu dwóch czynnych studni, które czerpią wodę z poziomu jurajskiego; wydajność eksploatacyjna ujęcia wynosi 20 m³/h, natomiast wydajność maksymalna według pozwolenia wodnoprawnego to 60 m³/h;
- ujęcie Goła – składające się z zespołu dwóch czynnych studni, które czerpią wodę z poziomu jurajskiego; wydajność eksploatacyjna studni nr 1 wynosi 7 m³/h, a studni nr 2 5,7 m³/h; natomiast wydajność maksymalna całego ujęcia według pozwolenia wodnoprawnego to 40 m³/h.

Odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy funkcjonuje kolektor sanitarny, z punktem zlewnym w Gorzowie Śląskim, tłoczący ścieki do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych w Praszcze. Skanalizowanych jest pięć cztery miejscowości: Gorzów Śląski, Jamy, Kozłowice i Pawłowice, Jastrzygowice. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi ok. 50 km.

Głównymi kierunkami rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, będą: docelowe objęcie systemem odprowadzenia i oczyszczania ścieków możliwie wszystkich terenów zainwestowanych, skanalizowanie wszystkich miejscowości na terenie gminy Gorzów Śląski, zahamowanie degradacji wód powierzchniowych i środowiska gruntowo-wodnego, w okresie przejściowym podejmowanie bieżących działań – technicznych i organizacyjnych - w oparciu o przepisy szczególne dla zabezpieczenia właściwego gromadzenia ścieków w zbiornikach indywidualnych i kontroli wywozu tych ścieków na oczyszczalnię, osiągnięcie i utrzymanie I klasy czystości cieków powierzchniowych, dla zapewnienia dobrej jakości wody w zbiornikach i stawach na terenie gminy.

Elektroenergetyka

Przez teren gminy przebiegają linie elektroenergetyczne 400 kV i 110 kV. Gmina dysponuje siecią elektroenergetyczną 15 kV wyprowadzoną ze stacji 110/15 kV w zlokalizowanej na terenie gminy, dostosowaną do obecnego stopnia zainwestowania.

Rozwój systemu zaopatrzenia w energię elektryczną gminy Gorzów Śląski winien zmierzać w kierunku:

- zapewnienia wszystkim mieszkańcom gminy i pozostałym odbiorcom niezawodnych dostaw mocy i energii elektrycznej o wymaganym standardzie (modernizacja i rozbudowa systemu zasilania),
- wyrównania dysproporcji w dostawach mocy i energii elektrycznej do poszczególnych wsi,
- zaspokojenia wszystkich potrzeb wynikających z rzeczywistego rozwoju przestrzennego gminy a głównie jej aktywizacji gospodarczej,
- minimalizacji kosztów ponoszonych przez gminę na oświetlenie miejsc publicznych, ulic dróg stanowiących własność samorządową,
- ograniczenie niekorzystnego wpływu elektroenergetycznych linii napowietrznych na atrakcyjność krajobrazu i na tereny przeznaczone na różne cele inwestycyjne.

Zaopatrzenie w gaz

Miasto Gorzów Śląski jest w pełni zgazyfikowane. Gazociąg średniego ciśnienia jest doprowadzony od strony Praszki, przez wieś Szyszków. Sieć gazowa poprowadzona jest wzdłuż najważniejszych ulic miasta i umożliwia dostawę gazu zarówno do odbiorców przemysłowych, nielimitowych jak i indywidualnych. Na terenie gminy Gorzów Śląski zlokalizowany gazociąg wysokoprężny Baków-Kozłowice wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową usytuowaną w Kozłowicach oraz gazociąg przesyłowy DN 100 przebiegający przez Gorzów Śląski, Więckowice i Dębinę.

Telekomunikacja

Rozwój sieci telekomunikacyjnej będzie polegał na równoległej sukcesywnej rozbudowie i unowocześnianiu przez różnych operatorów sieci telefonii przewodowej oraz systemów telefonii bezprzewodowej, z ograniczeniami dla lokalizacji obiektów wynikającymi wyłącznie z przepisów odrębnych.

Zaopatrzenie w ciepło

Budynki zlokalizowane na terenie gminy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła (kotłownie indywidualne opalane ekogroszkiem lub olejem opałowym).

Gospodarka odpadami

Gmina Gorzów Śląski jest właścicielem nieruchomości położonej w Krzyżanowicach, na terenie której znajduje się składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Zgodnie z dotychczasowym planem gospodarki odpadami, w gminie odbywa się selektywna zbiórka odpadów.

2.3 Obszary objęte projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Obszary objęte planem położone są na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice.

3. OPIS PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.1 Główne cele sporządzenia projektu planu

Na przedmiotowych obszarach brak jest miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Celem planu jest zatem umożliwienie realizacji inwestycji mieszkaniowych, usługowych oraz produkcyjnych i wydobywanie kopalin. Wprowadzone ustalenia mają na celu uwzględnienie w maksymalny sposób złożonych wniosków, z uwzględnieniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i ograniczeń z występujących aktualnie uwarunkowań.

Poszczególne zapisy projektu planu uwzględniają obowiązujące przepisy i aktualną terminologię.

3.2 Porównanie ustaleń projektu planu z obecnymi ustaleniami

Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

W strukturze użytkowania gruntów gminy należy wyróżnić:

- tereny użytków rolnych,
- lasy i zadrzewienia,

- tereny zainwestowane i inne.

Podstawową funkcją użytkowania terenów, ze względu na powierzchnię terenów, jest rolnictwo. Ma ono jednak malejące znaczenie, przede wszystkim ze względu na istniejący na części gminy rozłóg i klasę gruntów rolnych - niekorzystne dla kontynuowania produkcji rolnej (grunty rolne są odłogowane i ulegają szybkiej renaturalizacji).

Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej. Wśród terenów wykorzystywanych na cele usługowe dominują usługi publiczne (remiza strażacka, boiska) oraz handel.

Obecne zmiany dopuszczają do zabudowy obszary położone na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz wprowadzają możliwość wydobywania złóż na terenie górniczym w obrębie geodezyjnym Kozłowie. Dopuszcza się tereny budowlane na gruntach dotychczas rolnych.

Tereny, które nie były dotychczas przeznaczone pod zabudowę, a wprowadzone zostały niniejszym planem to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej.

Podkreślić należy, że nowo wyznaczone tereny budowlane i tereny górnictwa nie naruszają zasad ustanowionych dla obszarów chronionych.

3.3 Opis ustaleń planu

Ustalenia sporządzanego projektu planu dla poszczególnych terenów są zróżnicowane i dostosowane do specyfiki każdego z terenów – zarówno, co do określenia przeznaczenia podstawowego i uzupełniającego, stosowanych wskaźników i parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu, jak i narzuconych ograniczeń. Szczególne znaczenie dla prawidłowego zagospodarowania poszczególnych terenów ma zastosowanie zróżnicowanie wskaźników określających maksymalną powierzchnię zabudowy, maksymalną intensywność zabudowy i minimalną powierzchnię biologicznie czynną a także minimalną powierzchnię wydzielanych działek budowlanych; pozwala to na realizację zabudowy o większej intensywności na działkach zlokalizowanych w zwartej zabudowie i zachowanie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Jednocześnie w projekcie planu w sposób maksymalny zachowano spójność z zasadami zagospodarowania ustalonymi dla terenów przylegających w planie obowiązującym.

W ustaleniach projektu planu wprowadzono ustalenia ogólne dla wszystkich obszarów określające zasady:

- 1) ochrony i kształtowania ładu przestrzennego wraz z określeniem zasad kształtowania zabudowy,
- 2) ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- 4) modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej,
- 5) zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem.

W ustaleniach szczegółowych wprowadzono odrębne ustalenia dla każdego z obszarów określające:

- 1) przeznaczenie terenów oraz szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy wraz z określeniem linii zabudowy oraz sposobów i terminów tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów,
- 2) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji,
- 3) wskaźniki zagospodarowania terenów i zasady kształtowania zabudowy określające:
 - a) maksymalną i minimalną intensywność zabudowy,

- b) wielkość powierzchni zabudowy oraz minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej,
- c) maksymalną wysokość zabudowy i gabaryty obiektów,
- d) minimalną powierzchnię nowo wydzielonych działek budowlanych.

W sporządzonym projekcie planu ustalono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) wprowadzono ustalenia mające na celu ochronę przed możliwością zanieczyszczenia wód oraz gruntu:
 - a) wprowadzono nakaz utwardzenia lub uszczelnienia powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem, w tym zagrożonych zanieczyszczeniem substancjami sposób uniemożliwiający przedostawanie tych zanieczyszczeń do wód i do ziemi,
 - b) wprowadzono nakaz ujęcia i oczyszczenia ścieków (w tym wód opadowych i roztopowych z powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem) do poziomów określonych w przepisach z zakresu Prawa wodnego, a w przypadku zastosowania indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, zapewnienia tego samego, co system kanalizacji zbiorczej, poziomu ochrony środowiska,
 - c) wprowadzono wymóg postępowania z odchodami pochodzenia zwierzęcego zgodnie z zasadami ustalonymi w ustawie o nawozach i nawożeniu;
- 2) wprowadzono ustalenia mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym:
 - a) nakaz wykorzystania przy ogrzewaniu obiektów wysoko efektywnych źródeł energii cieplnej charakteryzujących się brakiem lub niskim poziomem emisji substancji do powietrza,
 - b) nakaz stosowania w prowadzonej działalności: gospodarczej, usługowej i rolniczej instalacji i technologii zapewniających ograniczenie wielkości substancji odprowadzanych do powietrza do poziomów dopuszczalnych przepisami z zakresu Prawa ochrony środowiska oraz eliminujących powstawanie uciążliwego oddziaływania odorami na tereny sąsiednie,
- 3) przywołano przepisy regulujące postępowanie z odpadami,
- 4) ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, dla poszczególnych terenów,
- 5) ustalono zasady lokalizacji zainwestowania przy napowietrznych sieciach elektroenergetycznych i gazowych,
- 6) ustalono, że oddziaływanie związane z prowadzoną działalnością: gospodarczą, usługową i rolniczą nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami terenu do którego ma prawo prowadzący działalność,
- 7) wskazano na ograniczenia jakie wiążą się z lokalizacją zabudowy w granicach obszarów podmokłych, a także uwarunkowano możliwość lokalizacji zabudowy na takich obszarach od zachowania istniejących stosunków wodnych,
- 8) w granicach obszarów objętych planem ustalono zakaz lokalizacji:
 - a) poza terenami oznaczonymi PP i G przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
 - b) zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych,
 - c) obiektów związanych z przetwarzaniem odpadów,
 - d) urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wymagających utworzenia stref ochronnych.

W projekcie planu w sposób szczegółowy ustalono zasady postępowania ze ściekami

komunalnymi (za wyjątkiem wód opadowych i roztopowych) - uwzględniając położenie poszczególnych obszarów na obszarach skanalizowanych lub wyznaczonych przez gminę do skanalizowania. Na takich obszarach jako rozwiązanie tymczasowe, do czasu budowy systemu zbiorczej kanalizacji dopuszczono wyłącznie odprowadzenie ścieków do bezodpływowych zbiorników do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych.

W projekcie planu wprowadzono szereg regulacji mających na celu ochronę krajobrazu. Zapisy te znajdują się w części ogólnej, w ustaleniach określających zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego wraz z określeniem zasad kształtowania zabudowy. Regulują one sposób kształtowania zabudowy w obrębie poszczególnych działek budowlanych. Ponadto regulacje te wprowadzono w ustaleniach szczegółowych określając indywidualnie, dla każdego terenu - z uwzględnieniem położenia i ukształtowania terenu, a także charakterystyki zabudowy istniejącej na terenach przylegających (lub parametrów zabudowy dopuszczonej obowiązującym planem) - w zakresie dopuszczonej wysokości budynków i innych obiektów budowlanych a także w zakresie sposobu kształtowania geometrii dachów.

W sporządzonym projekcie planu miejscowego dokonano podziału terenów na:

- **MW-U** teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej
powierzchnia 13 489,85 m²,
- **MN** teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
powierzchnia 171 694,00 m²,
- **PP** teren produkcji przemysłowej,
powierzchnia 3 393,67 m²,
- **G** teren górnictwa i wydobywania,
powierzchnia 67 431,29 m²,
- **WS** teren wód powierzchniowych śródlądowych,
powierzchnia 999,19 m²,
- **L** teren lasu,
powierzchnia 5 172,89 m²,
- **KDL** teren drogi lokalnej,
powierzchnia 9 080,39 m²,
- **KR** teren komunikacji drogowej wewnętrznej,
powierzchnia 8 336,33 m².

Powierzchnia obszarów objętych planem miejscowym wynosi w sumie 424 104,61 m².

3.4 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Sporządzony projekt planu uwzględnia politykę i programy o znaczeniu lokalnym, gminnym (w tym uwzględnia strategię rozwoju gminy) oraz plany i koncepcje o znaczeniu ponadlokalnym (w tym uwzględnia plan zagospodarowania przestrzennego województwa). Projekt planu został sporządzony z uwzględnieniem dokumentów wyższego rzędu, w tym planów terenów chronionych na podstawie ustaw: o ochronie przyrody i Prawa wodnego. Po wejściu w życie, plan określi możliwość wykonywania prawa własności nieruchomości - będzie stanowił podstawę do podziałów nieruchomości oraz realizacji zabudowy i zmiany zagospodarowania terenu.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego został przyjęty

uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

Głównym zadaniem planu jest określenie przestrzennych uwarunkowań rozwoju oraz kierunków i priorytetów kształtowania środowiska przyrodniczego, kulturowego i zurbanizowanego w ciągu najbliższych kilkunastu lat, w dostosowaniu do strategicznych kierunków rozwoju społecznego i gospodarczego województwa zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, z równoczesnym uwzględnieniem koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Na poziomie lokalnym relacje planu zagospodarowania przestrzennego województwa z gminnymi dokumentami planistycznymi obejmują zarówno politykę przestrzenną gminy wyrażoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i planowanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenów, ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego są pochodną uwarunkowań przestrzennych występujących na obszarze gminy, celów rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa opolskiego, a także polityki zagospodarowania przestrzennego państwa, zawartej w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

4. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

Na obszarze objętym planem obowiązują następujące ograniczenia:

- zakaz likwidacji zbiorników i oczek wodnych oraz lokalnych cieków,
- zakaz lokalizacji inwestycji zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, na części obszarów, poza PP i G,
- zakaz lokalizacji – innych inwestycji, których negatywne oddziaływanie na środowisko zostanie określone w raporcie o oddziaływaniu na środowisko lub innym dokumencie,
- ograniczenie terenów zabudowy w sąsiedztwie lokalnych korytarzy ekologicznych – dolin cieków.

4.1 Budowa geologiczna i surowce mineralne

Gmina Gorzów Śląski leży na pograniczu dwóch jednostek geologicznych: monokliny przedsudeckiej i monokliny śląsko – krakowskiej. Podłoże geologiczne terenu gminy stanowią utwory jury i trzeciorzędu, które przykryte są od powierzchni zmiennej miąższości warstwą utworów czwartorzędowych zarówno plejstoceńskich i holoceniów.

Osady mezozoiczne zapadające łagodnie w kierunku północno-wschodnim reprezentowane są przez utwory jury dolnej występujące pod czwartorzędem lub na powierzchni, prawie na całym obszarze gminy. Są to piaski i słabo spojone piaskowce o miąższości 30 – 50 m. Utwory jury dolnej na powierzchni lub płytko pod powierzchnią zalegają w miejscowościach Czerwone Osiedle, Siwe Osiedle, Folwark Buczak, Pawłowice Gorzowskie, Zofiówka, Goła, na południe od Uszyc. Na przeważającej części obszaru gminy utwory jury dolnej przykryte są osadami czwartorzędowymi, jedynie w części północnej (powyżej Uszyc) zalegają warstwy trzeciorzędowe (piaski, żwiry, ropy, ropy margliste o miąższości do 30 m). Jedynie na niewielkich fragmentach terenu pod utworami czwartorzędowymi występują osady triasu dolnego (rejon Piaseczna) reprezentowane przez ropy i ropy oraz utwory jury środkowej (rejon Zdziechowic), wykształcone w postaci piasków i piaskowców. Nad utworami piaszczystymi zalegają warstwy ropy, mułków i mułowców o miąższości 30 – 80 m.

Miąższość osadów czwartorzędowych waha się od 0 m na obszarach wychodni jurajskich do około 60 m w dolinie Prosnicy. Osady czwartorzędowe na obszarach pozadolinnych występują w południowej i północno – wschodniej części gminy. Wykształcone są w postaci glin żwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych stadiu maksymalnego zlodowacenia

środkowopolskiego oraz piasków i żwirów moreny czołowej, glin zwałowych, piasków i żwirów lodowcowych oraz kemów stadiału warciańskiego zlodowacenia środkowopolskiego. W obrębie terenów przydolinnych cieków wodnych osady czwartorzędowe wykształcone są w postaci piasków i żwirów wodnolodowcowych teras nadzalewowych wieku plejstoceńskiego, teras zalewowych wieku holoceniowego, piasków i glin deluwialnych oraz torfów w dolinie Prośny.

W budowie geologicznej gminy Gorzów Śląski przeważają w szczególności utwory piaszczyste i piaszczysto – żwirowe genezy lodowcowej, a także piaskowce, mułowce, iłowce środkowojurajskie, dało to podstawę do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych dla potrzeb lokalnej gospodarki. Utwory te od wielu lat stanowiły i stanowią bazę surowcową dla eksploatacji kruszywa naturalnego oraz bazę eksploatacyjną dla celów przemysłowych surowca ilastego ceramiki budowlanej.

Z budową geologiczną związane są dwa główne uwarunkowania:

- przydatność podłoża dla posadowienia obiektów kubaturowych,
- możliwość pozyskania surowców naturalnych.

Teren Gminy Gorzów Śląski z punktu widzenia warunków budowlanych można uznać za korzystny. Większość powierzchni gminy zajmują piaski, żwiry i gliny, które należą do gruntów nośnych o korzystnych warunkach geotechnicznych. Dobre warunki do posadowienia obiektów kubaturowych mają tereny wysoczyzn. Zdecydowanie niekorzystne dla budownictwa są obszary dolin, gdzie występują grunty słabo-nośne

Surowce mineralne

Na terenie Gminy Gorzów Śląski aktualnie udokumentowano 3 złoża kopalin: Czerwone Osiedle (surowce ilaste ceramiki budowlanej) oraz Krzyżanowice, Zdziechowice (piaski i żwiry).

W tym miejscu dodać należy, że teren górnictwa i wydobywania, oznaczony w projekcie planu symbolem G, położony jest w granicach udokumentowanego złoża kopalin – Czerwone Osiedle – złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej o powierzchni 47 ha, zlokalizowane w miejscowości Kozłowice (obwód geodezyjny Kozłowice). Zasoby bilansowe złoża wynoszą 7 723 tys. ton, zasoby przemysłowe 2 592 tys. ton.

Przeznaczenie przez radę gminy złoża do eksploatacji winno odbywać się z poszanowaniem zasad bezpieczeństwa, racjonalnego gospodarowania złożem i zrównoważonego rozwoju poprzez określenie obiektów i obszarów narażonych na skutki planowanej eksploatacji. **owców mineralnych „Czerwone Osiedle”.**

4.2 Zasoby wód podziemnych

Teren gminy Gorzów Śląski znajduje się na terenie dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych – nr 81 (PLGW600081) oraz 97 (PLGW600097).

JCWPd nr 81 posiada cztery piętrawodonośne: czwartorzędowe (poziom gruntowy (Q1), poziom międzymorenowy (Q2)), piętro neogeńskie, kredowe oraz jurajskie (poziom jury dolnej, środkowej, górnej). JCWPd przedstawia strukturę i funkcjonowanie systemu hydrogeologicznego, położonego w obrębie zlewni rzeki Prośny. Obszar występowania zwykłych wód podziemnych w granicach zlewni uznaje się za wielowarstwowy system wodonośny wód podziemnych w utworach kenozoicznych i mezozoicznych, powiązanych układem krążenia z wodami powierzchniowymi. Granice systemu są granicami hydrodynamicznymi, stąd należy on do systemów przejściowo zamkniętych. Prośna jest osią drenażu wszystkich poziomów wodonośnych, zaś jej dopływy związane są hierarchicznie z poszczególnymi drenażami poziomów. W strefach wododziałowych ciek przebiega głównie drenując pierwszy poziom wodonośny, zaś w dolnym biegu stopniowo zasilane są z

poziomów wód wgłębnych. W układzie pionowego krążenia wód, granicę górną systemu stanowi powierzchnia terenu ze strefą aeracji w poziomie gruntowym lub gliny morenowej ility o charakterze słabo-przepuszczalnym o zróżnicowanej miąższości. Granica dolna systemu jest słabo zarysowana i występuje na zmiennej głębokości od 300 do ponad 600 m. Z jednej strony stanowi ją układ warstw ilasto-mułkowatych, praktycznie nieprzepuszczalnych z drugiej zaś granica odnawialności wód w poziomach kredy, jury i triasu. Strukturę hydrogeologiczną systemu tworzy bardzo zróżnicowany układ warstw przepuszczalnych, słabo-przepuszczalnych i bardzo słabo-przepuszczalnych w utworach czwartorzędu, neogenu, kredy, jury i górnego triasu.

JCWPD nr 97 posiada cztery piętra wodonośne –czwartorzędowe, neogeńskie, kredowe oraz triasowe. Zasilanie wód podziemnych pięter wodonośnych odbywa się w wyniku bezpośredniej lub pośredniej –poprzez utwory wyżejległe, infiltracji wód opadowych. Naturalnymi strefami drenażu wszystkich pięter wodonośnych są główne ciekł wodne.

Gmina Gorzów Śląski położona jest pomiędzy trzema głównymi zbiornikami wód podziemnych (GZWP) – GZWP nr 311 Zbiornik rzeki Proсна, GZWP nr 324 Dolina kopalna Kluczbork oraz GZWP nr 325 Zbiornik Częstochowa (W) (północno-wschodnia granica Gminy Gorzów Śląski przylega do granicy GZWP nr 325).

Wszystkie miejscowości w gminie Gorzów Śląski są wyposażone w sieć wodociągową. Na terenie gminy Gorzów Śląski wyznaczono jedynie bezpośrednie strefy ochronne ujęć wód podziemnych, z których gmina zaopatrywana jest w wodę pitną:

- ujęcie Gorzów Śląski – składające się z zespołu trzech studni, w tym dwóch czynnych, które czerpią wodę z poziomu jurajskiego; wydajność eksploatacyjna ujęcia wynosi 40 m³/h, natomiast wydajność maksymalna według pozwolenia wodnoprawnego to 60 m³/h;
- ujęcie Uszyce – składające się z zespołu dwóch czynnych studni, które czerpią wodę z poziomu jurajskiego; wydajność eksploatacyjna ujęcia wynosi 20 m³/h, natomiast wydajność maksymalna według pozwolenia wodnoprawnego to 60 m³/h;
- ujęcie Goła – składające się z zespołu dwóch czynnych studni, które czerpią wodę z poziomu jurajskiego; wydajność eksploatacyjna studni nr 1 wynosi 7 m³/h, a studni nr 2 5,7 m³/h; natomiast wydajność maksymalna całego ujęcia według pozwolenia wodnoprawnego to 40 m³/h.

4.3 Rzeźba terenu

Wg Regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego gmina Gorzów Śląski leży w obrębie podprowincji Wyżyny Śląskiej makroregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, w obrębie dwóch jednostek mazoregionalnych:

- Progu Woźnickiego – zwanego Progiem Górnotriasowym obejmującego zachodnią i północno-zachodnią część gminy i reprezentowanego przez region Płaskowyżu Helenowskiego z kotlinką gorzowską,
- Obniżenia Liswarty-Prosny – obejmującego wschodnią, północną i północno-wschodnią część gminy.

Granica pomiędzy wydzielonymi jednostkami fizyczno-geograficznymi przebiega wzdłuż zachodniej krawędzi doliny Prosny, poza obrębem zabudowy wiejskiej Krzyżanowic, Zdziechowic i Uszyc.

Pod względem morfologicznym obszar gminy cechuje się rzeźbą o charakterze falistopagórkowatym i pagórkowatym w środkowej i południowej części gminy, urozmaiconą szeroką, płaskodenną doliną rzeki Prosny w części wschodniej i północnej oraz płaskodenną kotlinką gorzowską. Zmienność hipsometryczna terenu jest znaczna, od ok. 180 m n.p.m. w dolinie Prosny w rejonie Uszyc do ok. 267 m n.p.m. na Płaskowyżu Helenowskim, na południowy-zachód od miejscowości Goła.

Morfologia terenu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej nawiązuje ściśle do budowy geologicznej terenu, przejawiając się naprzemiennym położeniem wyniesień zbudowanych z odpornych piaskowców wychodni środkowojurajskich i wapieni, piaskowców i zlepieńców środkowotriasowych oraz obniżeniami wypreparowanymi w miękkich osadach iłowcowo-mułowcowych dolnej i środkowej jury, przykrytych osadami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi. Obniżenia te wykorzystywane są przez lokalny układ hydrograficzny górnej Liswarty, a na terenie gminy Gorzów Śląski przez rzekę Prosnę (współczesna dolina wykorzystuje preglacjalną dolinę Pra-Proсны).

Pod względem morfologicznym na obszarze gminy wydzielić można następujące jednostki morfologiczne:

- dna holocenijskich dolin rzecznych z akumulacyjnymi terasami zalewowymi, wznoszącymi się 1-3 m ponad poziom wody na rzece, zbudowane z piasków i żwirów, z lokalnie rozwiniętą pokrywą madową. Rzeźba charakterystyczna dla całego ciągu dolinnego Proсны i jej dopływów. Teren na ogół płaski, spadki terenu nie przekraczające 2%,
- wyższą terasę nadzalewową, wzniesioną 3-8 m ponad poziom wody na rzece, zbudowaną z piasków i żwirów plejstoceńskich. Rzeźba charakterystyczna dla doliny Proсны, Piaski i Skrońskiego Potoku. Teren na ogół płaski, spadki terenu nie przekraczające 2%,
- wysoczyznę wodnolodowcową, płaską, o deniwelacjach terenu 3-5 m, zbudowaną z piasków i żwirów wodnolodowcowych, miejscami na glinach zwałowych. Spadki terenu utrzymują się w granicy 0-3%. Tereny takie występują w strefie krawędziowej Płaskowyżu Helenowskiego i Obniżenia Liswarty-Proсны. Lokalnie w obrębie wysoczyzny zaznaczają się kilkunastometrowe pagóry kemowe (rejon Krzyżanowic, Zdziechowic, na południe od Uszyc),
- wysoczyznę morenową falistą i pagórkowatą o deniwelacjach terenu 5-30 m, zbudowaną z piasków i żwirów wodnolodowcowych, plejstoceńskich, miejscami z glin zwałowych, piasków i żwirów moreny czołowej i kemów oraz wychodni piaskowców, iłowców i mułowców dolno i środkowo i dolnojurajskich. Spadki terenu w granicach 3-5%, lokalnie 10-15% rzeźba charakterystyczna dla środkowej, południowej i wschodniej części gminy.

4.4 Gleby

Analiza struktury typologicznej i rodzajowej gleb wskazuje, że na terenie gminy przeważają gleby średnio dobre i dobre, głównie żytńio-ziemniaczanych i żytńich-najstańszych kompleksów glebowych, wytworzonych na glinach pyłowych ciężkich, średnich i lekkich, wytworzonych na glebach zwałowych, piaskach gliniastych i piaskach pyłowych lekkich, piaskach i żwirach rzecznych. Są to głównie gleby średnie i ciężkie w uprawie, stanowiące potencjał rozwojowy dla gospodarki gminy. Większość kompleksów glebowych kwalifikuje się do kompleksów żytńich oraz w niewielkiej części do kompleksów pszennych, korzystnych dla upraw pszenno-buraczanych.

W strukturze przestrzennej wydzielić można część północną, o warunkach glebowych mniej korzystnych dla rozwoju rolnictwa, z glebami wytworzonymi na glinach pyłowych oraz piaskach stańbglacjalnych, piaskach i żwirach, części południowej z glebami wytworzonymi na glinach pyłowych, glinach zwałowych ciężkich oraz glinach i łańch oraz części południowo-wschodniej, z glebami wytworzonymi z piasków gliniastych lekkich i piasków stańbgliniastych na piaskach lekkich i żwirach.

Właściwości gleb jako jednego z podstawowych elementów środowiska przyrodniczego decydują przed wszystkim o przydatności rolniczej. Wśród czynników antropogenicznych istotny wpływ na zanieczyszczenia gleb mają emisje gazowe i pyłowe ze źródeł

energetycznych, przemysłowych i motoryzacyjnych oraz zbyt intensywna gospodarka rolna.

Zgodnie z danymi Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (IUNG) na terenie gminy Gorzów Śląski największy udział stanowią gleby średnie – 44,2 %, natomiast najmniejszy gleby bardzo lekkie – 5,7%. Kategoria agronomiczna gleby wpływa na jej podatność na suszę - gleby bardzo lekkie (bardzo podatne), gleby lekkie (podatne), średnie (średnio podatne), ciężkie (mało podatne).

Na terenie gminy Gorzów Śląski dominują gleby orne klasy IVa (średniej jakości lepsze), natomiast nie występują gleby klas I (najlepsze) i II (bardzo dobre).

Gorzów Śląski to gmina o charakterze typowo rolniczym. Decydują o tym nie tylko rolnicy indywidualni, ale również wielokulturowe gospodarstwa rolne zajmujące się produkcją roślinną, zwierzęcą, prowadzeniem gorzelni. Znacznie mniej rozwinięte jest przetwórstwo rolno-spożywcze.

Przeciętna wielkość gospodarstw wynosi ok. 15 ha, a główne kierunki produkcji rolnej to uprawa zbóż głównie pszenicy, ziemniaków, rzepaku, hodowla trzody chlewnej i niewielkiej ilości bydła mlecznego i rzeźnego. Struktura zasiewów to: zboża 70%, uprawy przemysłowe 20%, pozostałe stanowią 10% zasiewów. Rolnictwu sprzyja również niskie skażenie powietrza bowiem gmina położona jest z dala od głównych regionalnych centrów przemysłowych, i pozbawiona jest nadmiernego przemysłu wprowadzającego zanieczyszczenia do środowiska naturalnego.

4.5 Wody powierzchniowe

Przez teren gminy przebiega dział wodny II rzędu pomiędzy dorzeczami Odry i Warty. Fragment terenu w południowo – zachodniej części gminy położony jest w zlewni rzeki Stobrawy, stanowiącej dopływ III rzędu Odry. Pozostała część gminy odwadniana jest przez rzekę Prosnę. Jest to rzeka III-rzędu, stanowiąca lewy dopływ Warty. Źródła Proсны znajdują się w okolicy Wolęcina (gmina Radłów). Rzeka uchodzi do Warty w dolinie Pyzdrskiej (poza terenem opracowania). Całkowita długość rzeki wynosi 216,8 km. Z wyjątkiem odcinka źródłiskowego (do Pomykowa) rzeka jest uregulowana. Poza terenami źródłiskowymi, szerokość doliny Proсны wynosi maksymalnie 1 km, przeciętnie jednak szerokość kształtuje się w okolicy 300 – 400 m. Sama rzeka ma szerokość ok. 5-7 m, przy głębokości ok. 0,3-1,2 m i przepływie ok. 0,25-1,5 m³/s. Średni spadek rzeki wynosi ok. 1,5%. Jest to rzeka o gruntowo-deszczowo-śnieżnym ustroju zasilania, co klasyfikuje ją do rzek o zmiennym przepływie, z niżówkami letnio-jesiennymi oraz wezbrzeniami w okresie roztopów wiosennych. Zagrożenie powodzią jest jednak niewielkie i dotyczy głównie łąk położonych w dolinie.

Kluczowe znaczenie dla terenu gminy, ale także dla województwa opolskiego ma ochrona zasobów i jakości wód w zlewni chronionej rzeki Proсны – wyznaczonej jako jedna z 4 strategicznych zlewni w województwie.

Uzupełnieniem systemu hydrograficznego gminy są małe, krótkie, słabowodne ciekі stanowiące o zróżnicowaniu przestrzennym gęstości sieci rzecznej, najwyższej w dolinie rzeki Proсны (0,75 – 1,25 km/km²) i nieznacznie zmniejszającej się w kierunku zachodnim, osiągając najniższe wartości w obrębie kompleksów leśnych rejonu Goła – Budzów (0,50 – 0,75 km/km²). Rzeka Piaska, dopływ Proсны o długości ok. 12 km, to niewielka rzeka o charakterze zbliżonym do naturalnego, w jej dolinie występuje wiele elementów wzbogacających krajobraz tj. zabagnienia, trzcinowiska itp.

Dopływem Proсны o bardzo interesującym przebiegu jest Potok Skroński. Na odcinku źródłiskowym tworzy liczne, niewielkie wodospady, które wraz z otaczającym bogatym lasem dębowo-grabowym i bukowym stanowią o wysokiej atrakcyjności krajobrazu. Ponadto do cieków podstawowych zaliczana jest rzeka Pawłowiczanka.

Na terenie gminy brak jest naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem starorzeczy w dolinie Proсны. Występują tu jedynie małe stawy oraz zbiorniki poeksploatacyjne, wypełnione wodą rowy przeciwczołgowe oraz zbiorniki o innej genezie.

Teren gminy Gorzów Śląski jest położony na obszarze 5 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych:

- RW600011184171 - Proсна od Wyderki do Dopływu spod Wójcina,
- RW600016184169 – Pratwa,
- RW600010184119 - Proсна do Wyderki,
- RW600009184154 – Wojsławka,
- RW600010132311 - Stobrawa od źródeł do Kluczborskiego Strumienia.

4.6 Klimat

W Gminie Gorzów Śląski dominuje powietrze polarno-morskie i polarno-kontynentalne, wywołujące dużą dobową i roczną zmienność pogody.

Najczęściej występującymi kierunkami wiatrów są wiatr zachodni i południowo-zachodni. Stosunkowo duży udział mają też wiatry z kierunków wschodniego i południowo-wschodniego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 2,9 m/s. Udział silnych wiatrów o prędkościach większych niż 10 m/s wynosi 4% w roku.

Z ruchami mas powietrza bezpośrednio wiąże się także zachmurzenie, które wynosi 6,6 stopnia przy średniej wartości dla Polski 6,4 (w skali 11-sto stopniowej).

Nasłonecznienie wynosi średnio w ciągu roku 4 – 4,2 godziny na dobę.

Temperatura średnioroczna osiąga 7,6-8 °C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,6-17,9 °C), najzimniejszym styczeń (1,5-2,2 °C). Okres wegetacyjny roślin wynosi ok. 220 dni.

Niezwykle ważnymi elementami klimatu są wilgotność i opady. Wilgotność kształtuje się na poziomie 80%. Opady kształtują się w granicach 650 - 700 mm rocznie.

4.7 Powietrze

O stanie czystości powietrza decyduje emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na obszarze opracowania jest to głównie niska emisja z palenisk domowych i indywidualnych źródeł ciepła oraz komunikacja, nie występują natomiast istotne źródła o charakterze przemysłowym. Na terenie gminy do ogrzewania w większości wykorzystywane są piece na ekogroszek. Zanieczyszczenia ze źródeł komunikacyjnych, które są wynikiem spalania paliw, ścierania opon i okładzin ciernych emitowane nisko nad ziemią, oddziałują na jakość powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg t są uzależnione od natężenia ruchu.

4.8 Obszary i obiekty o wartościach przyrodniczych

Lasy

W gminie Gorzów Śląski lasy zajmują 3 891 ha, tj. 25,3 % powierzchni gminy. Wskaźnik lesistości gminy jest niższy od przeciętnej lesistości województwa (44,0%) i kraju (29,6%). Niski udział lasów w strukturze użytkowania gruntów jest wynikiem dużej presji na ich rolnicze wykorzystanie, w związku ze znaczną przydatnością gleb dla funkcji rolniczych. Lasy występują tu w postaci stosunkowo niewielkich powierzchni otoczonych przez łąki i grunty orne. Najslabiej zalesiona jest północna część gminy (okolice Zdziechowic i Uszyc) oraz tereny na południowy zachód od miasta Gorzów Śląski. Tereny o większej lesistości znajdują się w środkowej części gminy.

W związku ze stosunkowo dobrą zasobnością gleb powinny dominować tu lasy liściaste. Obecnie jednak największe powierzchnie zajmują lasy iglaste o charakterze sztucznie nasadzonych monokultur sosnowych. Mają one najczęściej niewielką wartość przyrodniczą,

gdyż są to przeważnie zbiorowiska wtórne, ze sztucznie nasadzoną sosną na siedliskach grądu lub dąbrowy. W bardzo ubogim pod względem florystycznym runie tych lasów dominują różne gatunki jeżyn (*Rubus*) sp.div. oraz trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*), szczególnie bujnie rozwijające się w partiach nadmiernie prześwieconych. Większość lasów jest własnością skarbu państwa, którymi zarządzają Lasy Państwowe. Wchodzą one w skład 2 nadleśnictw: Olesno (niewielki fragment obrębu Olesno) oraz Kluczbork, zajmuje większość obszaru gminy (część obrębu Gorzów Śląski).

Na terenie gminy dominują siedliska boru mieszanego świeżego, małe powierzchnie zajmują lasy mieszane świeże i wilgotne, bór świeży i las świeży; gatunkiem dominującym jest sosna, małe fragmenty zajmują tu także dęby, brzozy, buki, olchy, świerki, graby i modrzewie, dominują tu drzewostany do 60 lat, ale na znacznych powierzchniach występują tu także drzewa ponad 80-letnie.

Jako drzewostany cenne należy traktować drzewostany (a także fragmenty wyłączeń) wielogatunkowe, różnowiekowe o zróżnicowanej strukturze pionowej i bogactwie roślinności dna lasu. Także na specjalne traktowanie zasługują grupy drzew porastające bagna, brzegi stawów i cieków wodnych, obrzeża lasu. Do drzewostanów cennych można zaliczyć:
- w obrębie Gorzów Śląski – wydzielania: 213h, k, l, m, 214f, g, 222f, zlokalizowane w południowej części gminy.

Ekosystemy nieleśne

Oprócz formacji leśnych istotnym elementem uzupełniającym i różnicującym teren gminy są użytki zielone, występujące głównie w dolinach cieków wodnych. W dolinie Proсны i innych większych cieków, na terenach nie zalesionych i nie zajętych pod uprawę roli występują różnego rodzaju zbiorowiska szuwarowe oraz wilgotnych łąk i turzycowisk. Seminaturalne i antropogeniczne zbiorowiska żyznych łąk kośnych z klasy (*Molinio - Arrhenatheretea*) na obszarze gminy Gorzów Śląski są spotykane dosyć rzadko i najczęściej są tylko fragmentarycznie wykształcone i zubożałe pod względem florystycznym. Łąki świeże 2 rzędu (*Arrhenatheretalia*) są najczęściej spotykanymi zbiorowiskami łąkowymi na tym obszarze. Występują na wyższych terasach doliny Proсны i użytkowane są jako łąki kośne lub kośno - pastwiskowe. Są to zbiorowiska bardzo ubogie pod względem florystycznym. Łąki wilgotne z rzędu (*Molinietalia*) występują na niższych terasach Proсны, na siedliskach łęgów i grądów niskich. Intensyfikacja rolnictwa spowodowała zmiany w składzie i strukturze tych zespołów, dlatego też są najczęściej dosyć ubogie w gatunki i zajmują małe powierzchnie. Fragmenty lepiej wykształcone występują m.in. koło Zdziechowic i Uszyc. Do najczęściej spotykanych i najlepiej wykształconych należą płaty należące do zespołu sitowia leśnego (*Scirpetum sylvatici*) oraz zespołu wiaźówki błotnej i bodziszka błotnego *Filipendulo - Geranietum*, które wykształcają się nad brzegami rowów melioracyjnych i strumieni oraz w miejscach silnie podmokłych. Większość zbiorowisk łąkowych, zwłaszcza wrażliwych na zmiany wilgotnościowe, należy na tym terenie do potencjalnie zagrożonych. Zaprzestanie wykaszania lub zmiana sposobu ich użytkowania oraz melioracja jest przyczyną zarastania wielu łąk łanami trzcinnika piaskowego (*Calamagrostis epigejos*), różnymi gatunkami nawłoci (*Solidago* sp) oraz wrotyczem pospolitym (*Tanacetum vulgare*).

Proсны i jej starorzecza, nieliczne sztuczne zbiorniki wodne oraz małe cieki i rowy melioracyjne stanowią dogodne siedliska dla rozwoju zbiorowisk wodnych, które reprezentowane są na terenie gminy Gorzów Śląski przez nieliczne zbiorowiska z klasy (*Lemnetea* i *Potamogetonetea*). Zbiorowiska wodne w zależności od warunków siedliskowych przedstawiają różne postacie organizacji - od dobrze wykształconych fitocenoz, skupiających większość gatunków charakterystycznych, do agregacji jednogatunkowych, trudnych do identyfikacji. Najczęściej spotykanym zbiorowiskiem wodnym na terenie gminy Gorzów Śląski jest zespół rzęsy drobnej i spirodeli

wielokorzeniowej (*Lemno-Spirodeletum polyrhizae*), który występuje często w różnego rodzaju ptyklich zbiornikach wodnych. W zbiorowisku tym najczęściej dominuje jeden gatunek charakterystyczny rzęsa drobna (*Lemna minor*). Zespół moczarki kanadyjskiej (*Elodeetum canadensis*) spotykany jest na rozproszonych stanowiskach w różnego rodzaju ciekach i drobnych zbiornikach wodnych na obszarze całej gminy.

W obrębie terenów intensywnej produkcji rolnej do najcenniejszych elementów przyrodniczych zaliczyć należy zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, a także układy zieleni przydrożnej (np. okolice Uszyc, Zdziechowic, Jam) i obudowy biologicznej cieków. Pełnią one bardzo ważne funkcje ekologiczne, krajobrazowe i ochronne.

Ekosystemy łąkowe wraz z ekosystemami leśnymi i zadrzewieniami tworzą mozaikę o dużym znaczeniu biocenotycznie - środowiskowym i stanowią element urozmaicający krajobraz.

NA TERENIE OBJĘTYM PLANEM NIE ZNAJDUJĄ SIĘ OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE

W Gminie Gorzów Śląski znajdują się następujące obszary chronione:

- rezerwat przyrody,
- użytek ekologiczny,
- pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody Kozłowickie Grądy

Rezerwat utworzony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 4 grudnia 2024 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Kozłowickie Grądy".

Rezerwat przyrody pod nazwą „Kozłowickie Grądy” położony jest na terenie gmin: Olesno i Gorzów Śląski, w powiecie oleskim, w województwie opolskim.

Powierzchnia rezerwatu to 31,50 ha.

Celem ochrony przyrody w tym rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych oraz dydaktycznych ekosystemów lasów liściastych.

Obszar rezerwatu obejmuje dobrze zachowane siedliska leśne wzdłuż źródłkowych odcinków potoków. Na dnie niewielkich, ale dobrze wykształconych dolin, wzdłuż naturalnie meandrujących potoków, wykształciły się łągi olszowo-jesionowe, nawiązujące składem gatunkowym do podgórskich łągów *Carici remotae-Fraxinetum* z dominującą olchą czarną *Alnus glutinosa*. W północnej części rezerwatu, przy niewielkim potoku, wykształciły się płaty bagiennej olszyny górskiej *Caltho laetae-Alnetum*, w runie której dominuje knieć błotna *Caltha palustris* i kozłek całolistny *Valeriana simplicifolia*; wzdłuż cieku występują łąny rzeżuchy gorzkiej *Cardamine amara*. Poprzecinane dolinkami wzniesienia porastają z kolei grądy subkontynentalne *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*. W drzewostanie dominuje dąb szypułkowy *Quercus robur* z domieszką graba pospolitego *Carpinus betulus*, klonu jaworu *Acer pseudoplatanus* i buka pospolitego *Fagus sylvatica*. W ich runie stwierdzono perłówkę jednokwiatową *Melica uniflora* oraz masowo występującą przytulię wonną *Galium odoratum*. Wody potoków są siedliskiem m.in. dla szklarnika leśnego *Cordulegaster boltonii*, tj. rzadkiego gatunku ważki, objętego ochroną i ujętego w krajowej Czerwonej Księdze Bezkręgowców w kategorii VU – gatunek wysokiego ryzyka narażony na wyginięcie.

Droga wojewódzka prowadząca z Olesna do Gorzowa Śląskiego rozdziela rezerwat na dwie części: wschodnią i zachodnią.

Na terenie rezerwatu obowiązują zakazy określone w art. 15 ustawy o ochronie przyrody (w tym m.in. zakaz poruszania się poza wytyczonymi szlakami, zakłócania ciszy, zakaz

biwakowania czy też niszczenia roślin).

Użytki ekologiczne

Użytek ekologiczny Starorzecze Proсны 1, który zajmuje 19,3 ha uznano za prawnie chroniony już w 1996 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie nr 0151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. Użytek stanowią obszary bagienne, częściowo na glebach torfowych, z licznymi kępami drzew i krzewów oraz pozostałościami starorzeczy, powołane dla ochrony pozostałości ekosystemów, które mają znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk.

Pomniki Przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). W tabeli poniżej znajduje się wykaz pomników w gminie.

Na terenie gminy Gorzów Śląski zlokalizowanych jest 11 pomników przyrody.

4.9 Szata roślinna, świat zwierzęcy

Szata roślinna

W podziale geobotanicznym Szafera (1977) badany teren leży w granicach Krainy Wyżyny Śląskiej należącej do Poddziału Pasa Wyżyn środkowych.

Cały obszar gminy, w zależności od warunków glebowych, powinny porastać różnego rodzaju zbiorowiska leśne. Dość zasobne siedliska glebowe warunkują występowanie głównie lasów liściastych. Dominującymi zespołami potencjalnej roślinności naturalnej, czyli takiej, która opanowałaby ten teren po zaprzestaniu na

nim obecnej działalności człowieka są: na większości obszaru gminy "kwaśne" buczyny niżowe (*Luzulo pilosae-Fagetum*) oraz żyzne buczyny niżowe (*Melico-Fagetum*); w dolinie Proсны lęgi jesionowo - olszowe (*Circae-Alnetum*), a w dolinach jej dopływów podgórskie lęgi jesionowe (*Carici Remotae - Fraxinetum*) lub (*Astrantio - Fraxinetum*); w części zachodniej gminy niżowo - wyżynne eutroficzne lasy jodłowe z grabem i dębem zwane "czarnym lasem" będące regionalną postacią lasów typu grądowego; niżowe dąbrowy acidofilne typu środkowoeuropejskiego (*Calamagrostio-Quercetum petraeae*), grądy subkontynentalne (*Tilio - Carpinetum*) - w obniżeniu Proсны, świetliste dąbrowy (*Potentillo Albae - Quercetum*) - we wschodniej części gminy) oraz kontynentalne bory mieszane (*Pino - Quercetum*) - (małe fragmenty w północnej części gminy).

Fauna miejska

Zróżnicowanie obszaru gminy wpływa dodatnio na różnorodność nie tylko świata roślinnego, ale również fauny znajdującej się na jej terenie. Obszary leśne, podmokłe, łąki, pastwiska, doliny rzeczne, bagna i torfowiska, całe to bogactwo siedlisk powoduje, że chętnie bytuje tu ponad 100 gatunków ptaków, wiele gatunków gadów i płazów oraz ssaków oraz bardzo bogaty świat owadów.

Zwierzęta związane z siedliskami ludzkimi, charakterystyczne dla terenów miejskich to przede wszystkim gatunki synantropijne. Wśród ssaków należy wymienić: szczura wędrownego (*Raptus norvegicus*) i mysz domową (*Mus musculus*), a także mysz polną (*Apodemus agrarius*). Poza tym w sadach i ogrodach spotkać można drobne ssaki owadożerne: kreta (*Talpa europaea*) i ryjówkę aksamitną (*Sorex araneus*). Ornitofaunę

miejską tworzą m.in.: gołąb miejski (*Columba livia domestica*), synogarlica turecka (sierpówka) (*streptopelia decaocto*), jerzyk (*Apus apus*), jaskółki: oknówka (*Delichon urbica*), dymówka (*Hirundo rustica*), kawka (*Coryus monedula*), rasa miejska kosa (*Turdus merula*), Kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*), wróbel domowy (*Passer domesticus*), a także gawron (*Coryus frugilegus*), sójki (*Garrulus glandarius*), sroki (*Pica picca*), kwiczoł (*Turdus pilaris*), sikory bogatki (*Parus major*) i modraszki (*Parus caeruleus*). Tereny miejskie zamieszkują również kruki (*Coryus corax*) i szpaki (*Sturnus vulgaris*).

Wśród ptaków śpiewających występują m.in.: kosy (*Turdus merula*), skowronki (*Alauda arvensis*), słowiki rdzawe (*Luscinia megarhynchos*), zięby (*Fringilla coelebs*), drozdy śpiewaki (*Turdus philomelos*), kopciuszki (*Phoenicurus ochruros*) i inne.

Należy podkreślić, iż niektóre wymienione powyżej gatunki reprezentują różne siedliska i nie są ściśle związane z jednym środowiskiem. Wynika to z faktu, iż ptaki mogą żerować w innym miejscu niż gniazdują.

Fauna wodna jest nieliczna na terenie miasta, ze względu na brak zbiorników wodnych warunkujących dogodne warunki rozmnażania i rozwoju. Jedynie w dolinie Prosnicy spotkać można żabę trawną (*Rana temporaria*) oraz ślimaka winniczka (*Helix pomatia*).

Fauna terenów rolniczych i leśnych

Fauna typowa dla otwartych pól uprawnych i łąk na terenie gminy występuje licznie. Wśród drobnych ssaków spotkać można: polnika (*Microtus arvalis*), karczownika (*Anvola terrestris*), nornicę rudą (*Clethrionomys glareolus*), mysz zaroślową (*Apodemus sylvaticus*) i mysz leśną (*Apodemus flavicollis*), badylarkę (*Micromys minutus*), darniówkę zwyczajną (*Pitymys subterraneus*), oraz piżmaka (*Ondatra zibethica*). Często spotykać tu można także zająca szaraka (*Lepus capensis*).

Z terenami otwartymi związane są m.in.: skowronek (*Alauda arvensis*), pliszki siwa (*Motacilla alba*) i żółta (*Motacilla flava*). Wśród zakrzewień śródpolnych spotyka się trznadla (*Emberiza citrinella*), gąsiorki (*Lamprolaima*), potrzuszcze (*Miliaria calandra*), pokląskwy (*Saxicola rubetra*) i makolągwy (*Carduelis cannabina*).

Na polach i łąkach żerują także gatunki gnieźdzące się w lasach lub osiedlach ludzkich. Są to bociany (*Ciconia ciconia*), myszołowy (*Buteo buteo*), kruki (*Corvus corax*), wrony (*Corvus corone cornix*) i kawki (*Corvus monedula*), sierpówki (*Streptopelia decaocto*) oraz szpaki (*Sturnus vulgaris*), a także wróble – domowe (*Passer domesticus*) i mazurki (*Passer montanus*). Ponadto występują tu: kuropatwy (*Perdix perdix*) i przepiórki (*Coturnix coturnix*), oraz bażanty (*Phasianus colchicus*) należące do grupy ptaków łownych.

Z kompleksami leśnymi związane są: sarny (*Capreolus capreolus*), jelenie (*Cervus elaphus*), dziki (*Sus scrofa*) i lisy (*Vulpes vulpes*). Liczne spotykana w lasach i parkach jest wiewiórka (*Sciurus vulgaris*). Występują tu także tchórze (*Mustela putorius*), kuny: domowa (*Martes foina*) i leśna (*Martes martes*) reprezentujących rodzinę łasicowatych oraz należący do tej samej rodziny borsuk (*Meles meles*) spotykany jest w lasach.

Ptaki drapieżne gniazdujące na terenach zalesionych to m.in.: myszołów (*Buteo buteo*) i krogulec (*Accipiter nisus*). Występują tu także sowy: uszata (*Asio otus*) i puszczyk (*Strix aluco*) oraz dzięcioł duży (*Dendrocopos major*) i rudzik (*Erithacus rubecula*). Ptaki śpiewające reprezentuje m.in.: kos (*Turdus merula*), drozd śpiewak (*Turdus philomelos*), świstunka leśna (*Phylloscopus sibilatrix*), pierwiosnek (*Phylloscopus collybita*), piecuszek (*Phylloscopus trochilus*), a także kowalik (*Sitta europaea*) i Wilga (*Oriolus oriolus*), które oprócz skraju lasu zamieszkują dodatkowo parki i ogrody.

Z ciekami wodnym związane jest także występowanie kaczki krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), zimorodka (*Alcedo atthis*) i remiza (*Remiz pendulinus*). Spośród gadów wymienia się jaszczurkę zwinkę (*Lacerta agilis*), jaszczurkę żyworodną (*Lacerta vivipara*) i padalcę (*Anguis fragilis*). Można spotkać także żółtą zaskrońca (*Natrix natrix*) oraz żmiję

zygzakowatą (*Vipera barus*).

4.10 Krajobraz

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Na ogólną fizjonomię krajobrazu wpływa ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe.

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego, obszary leśne, rozległe użytki zielone oraz pola czy doliny rzeczne stanowią o niezwykłych walorach krajobrazowych i przyrodniczych gminy Gorzów Śląski.

Do bardziej atrakcyjnych krajobrazowo i przyrodniczo terenów należą doliny rzeki Prosnę wraz z dopływami i doliny cieków wraz z towarzyszącymi im terenami łąk i pastwisk, a także kompleksy leśne, stanowiące korytarze ekologiczne i wentylacyjno – klimatyczne.

Atrakcyjność turystyczną gminy podnoszą liczne zabytki kultury materialnej.

Na terenie gminy dotychczas nie ustanowiono żadnych form ochrony ze względu na walory krajobrazowe, chociaż w jej obrębie znajdują się obszary kwalifikujące się do takiej ochrony. Istniejąca sieć osadnicza jest wkomponowana w lokalny krajobraz, z miejscowościami o historycznie ukształtowanych układach urbanistycznych, z często występującymi fragmentami założeń alejowych przebiegającymi wzdłuż dróg.

4.11 Klimat akustyczny i emisja niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego

W obrębie analizowanego terenu nie występują źródła hałasu mające istotny wpływ na klimat akustyczny. Uciążliwość istniejących dróg w zakresie emisji hałasu jest niewielka ze względu na stosunkowo niewielkie ich obciążenie ruchem. Na analizowanym terenie poziom hałasu komunikacyjnego nie stanowi, z punktu widzenia mieszkańców, istotnego źródła hałasu. Jedynie wartości chwilowe hałasu, związane z przejazdem samochodów ciężarowych lub większej liczby samochodów osobowych mogą wpływać na chwilowy klimat akustyczny i stanowić dominujące źródło hałasu. Dodatkowym czynnikiem lokalnej uciążliwości są zakłady produkcyjne i usługowe, zwłaszcza zakłady obróbki drewna, jednakże nie jest znana ich faktyczna, potwierdzona pomiarami, uciążliwość. Właściwe funkcjonowanie tych obiektów sprowadza się do zachowania standardów akustycznych określonych w przepisach szczególnych.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dopuszczalne równoważne poziomy dźwięku A w decybelach (dB), dla emisji pochodzącej z dróg lub linii kolejowych, oraz pozostałych obiektów i działalności będących źródłem hałasu dla różnych rodzajów terenu występujących na terenie gminy winny być zgodne z obowiązującymi przepisami.

Gmina Gorzów Śląski nie jest jednostką silnie uprzemysłowioną, w związku z czym największe zagrożenie na terenie gminy stanowi hałas komunikacyjny (drogowy). Główną oś komunikacyjną gminy stanowią drogi krajowe nr 42 i 45 (stanowiące na terenie gminy jeden ciąg komunikacyjny) oraz droga wojewódzka nr 487. Uzupełnienie sieci drogowej stanowią drogi powiatowe oraz gminne.

4.12 Zabytki

Rys historyczny

W źródłach pisanych o Gorzowie Śląskim mówi się jako o grodzie kasztelańskim pod nazwą "Landsberg" po raz pierwszy w 1270 roku. Nazwa ta składa się z dwóch członów "Land" - kraj, kraina, teren, ziemia oraz "Berg" czyli góra. W okolicach Gorzowa Śląskiego gór raczej nie ma, pochodzenia tego słowa upatruje się zatem w czasowniku "bergen" o znaczeniu - chronić, ukrywać się, dawać schronienie. Taka też była rola i zadanie powstałego grodu. W XII wieku powstało na tym terenie szereg grodów kasztelańskich (Olesno, Byczyna, Namysłów), których zadaniem były m.in. funkcje obronne.

Gród gorzowski wypełniał dość dużą lukę między Byczyną a Olesnem. Zlokalizowany prawdopodobnie na pagórku, gdzie obecnie znajduje się plebania, otoczony był od północy i wschodu, czyli od strony rzeki Proсны, szerokim pasmem bagien i mokradeł. Na południe od pagórka przepływała przez bagna rzeka Brynica, dopływ Proсны. Do wnętrza grodu prowadził most zwodzony, którego resztki znaleziono jeszcze przy budowie fundamentów dzisiejszej plebani.

Przypuszczalnie usypany wał ziemny wokół grodu wraz z otaczającymi bagnami i mokradłami stanowił z natury miejsce obronne. Kiedy, tak naprawdę, Gorzów stał się miastem, nie jest wiadome. Z dostępnych dokumentów wynika, że jako miasto występuje po raz pierwszy w 1294 roku.

Przyjąć wobec tego można, że przy warowni Landsberg w końcu XIII wieku zostało zachowane miasto na prawie niemieckim. O jego założeniu zdecydowała między innymi jedna z dróg łączących Wrocław z Krakowem prowadząca przez Olkusz, Częstochowę, Gorzów, Kluczbork, Namysłów i Oleśnicę. Na podstawie dalszych dokumentów można ustalić bardzo zmienne politycznie losy miasta w epoce feudalnej do początków XIX wieku.

Gorzów do 1294 r. należał do księstwa wrocławskiego po czym przyłączony został do księstwa głogowskiego. Po śmierci Henryka Głogowczyka (1309) w dokumencie podziałowym z 29 lutego 1312 roku zaznaczono przynależność Gorzowa ze swym okręgiem do księstwa oleśnickiego, później (1323) do księstwa brzesko-legnickiego, od 1329 - jako lenno korony czeskiej.

W tym też czasie Gorzów zmienił swoją przynależność państwową. Dotąd należał do Polski, lecz w 1331 r. Henryk VI Wrocławski uznał się lennikiem króla czeskiego Jana I Luksemburczyka.

Śląsk próbował odzyskać król polski Kazimierz Wielki. W latach 1345-1348 prowadził wojny z Luksemburgami. Jednakże na mocy pokoju podpisanego w Namysłowie 22 listopada 1348 r. Śląsk pozostał we władaniu Karola IV, króla czeskiego i cesarza niemieckiego. Na mocy traktatu podpisanego w Pradze 1 maja 1356 r. Kazimierz Wielki zrzekł się m.in. Kluczborka, Wołczyna, Byczyny i Gorzowa, w zamian za zrzeczenie się przez Karola IV praw do zwierzchnictwa nad księstwem płockim i Mazowszem. Faktycznie miasta te w 1356 r. przechodzą w dożywotnie posiadanie Bolka II świdnicko-jaworskiego. Bolko II przekazał Gorzów w 1363 r. swemu siostrzeńcowi, Władysławowi II Opolczykowi. Kiedy Opolczyk w porozumieniu z Zygmuntem Luksemburgiem usiłował dokonać zamachu na zamek krakowski w 1396 r. Władysław Jagiełło rozprawił się z Opolczykiem, wówczas wojska polskie błyskawicznie wkroczyły na Śląsk i zdobyły Gorzów, Olesno i Lubliniec.

Nabytki przekazał Jagiełło staroście krakowskiemu Spytkowi z Melsztyna, który z kolei dał miasto w zastaw w 1397 r. księciu cieszyńskiemu Przemkowi, najsilniejszemu wówczas z Piastów Śląskich. Około 1400 r. miasto wróciło pod panowanie książąt opolskich i wkrótce po tym stało się miastem prywatnym.

Ostatni Piast Opolski, książę Jan II (zm. 1532) sprzedał Gorzów wraz z okolicznymi wsiami (Jamy, Kościeliska, Więckowice, Goła, Budzów, Nowa Wieś i Pawłowice) szlachcicowi Hansowi Frankenbergowi z Proślic koło Kluczborka z zastrzeżeniem, że nabywca nie będzie

robił żadnych trudności kupcowi i nie ustanowił żadnych nowych cel. Poza tym, w latach 1469-1526 Gorzów dzielił losy całego Śląska. Ponad dwa wieki pozostawał w rękach rodziny Frankenbergów.

W 1717 roku miasto nabył Adam Ozorowski z Pietrowic Wielkich koło Raciborza. W rodzinie Ozorowskich pozostawał Gorzów do 1764 r.

W późniejszych latach miasto często stawało się przedmiotem różnych transakcji. W 1765 r. Gorzów należał do Eleonory Zofii von Reichenstein, w 1783 r. właścicielem miasta był Józef von Paczeński, a w 1789 r. Gorzów znalazł się w posiadaniu Leopolda Ozorowskiego. Po jego śmierci w 1805 r. żona sprzedała Gorzów Zofii von Osten-Sacken. Zmarła ona w 1811 r. pozostawiając Gorzów w spadku swojej córce Krystynie-księżniczce von Hohenlohe - Imgelfurgen. W posiadaniu tej rodziny Gorzów pozostawał do 1931 r. po czym został rozparcelowany.

Gorzów Śląski w swej historii nigdy nie osiągnął szczególnego znaczenia. Zawsze był miastem granicznym.

W 1932 r. Górnośląskie Towarzystwo Ziemięskie wykupiło od księcia 330 ha gruntów majątku gorzowskiego (z wyjątkiem lasów) z przeznaczeniem na ich parcelację i budowę zagrod chłopskich. W wyniku parcelacji miasto rozbudowało się w kierunku południowym.

Mieszkańcy okolicznych wiosek oraz Gorzowa w dużej mierze utrzymywali się z uprawy roli. Znamienna jest umowa z dnia 22.04.1841 r. gorzowskich hodowców trzody chlewnej z Tomaszem Kukłą. Zobowiązał się on paść i strzec trzodę gorzowskich rolników w ilości około 120 sztuk. O wskazanych godzinach w umowie, Kukła wychodził na gorzowski rynek i trąbił w róg. Rolnicy wypuszczali wtedy na ulicę swoją trzodę, która biegła na rynek. Na pamiątkę tego specyficznego zwyczaju, który powstał pod koniec lat pięćdziesiątych XIX w. Kukle ufundowano płaskorzeźbę w murze jednego z domów przy rynku gorzowskim, wmurowanej tam w 1941 r. i zachowanej do dziś.

W Gorzowie Śląskim, jak w każdym innym mieście od czasów lokacji, istniało i rozwijało się rzemiosło oraz handel. Pierwsi rzemieślnicy gorzowscy w zachowanych dokumentach pojawiają się pod koniec XV w., jako pierwszy powstał cech garncarzy w oparciu o wydobywanie złoża gliny w Gorzowie i okolicach, które eksploatuje się do dziś. W 1630 r. założono cech szewski, ok. 1700 krawiecki, a w 1730 powstał cech niemiecki skupiający stolarzy, bednarzy, kowali i ślusarzy.

Spis z 1831 r. mówi o 83 zakładach rzemieślniczych różnej wielkości. Wyroby rzemieślnicze znajdowały zbyt na targach i jarmarkach wielkopolski oraz na targach gorzowskich odbywających się cztery razy w roku. Rzemiosło gorzowskie zaczęło upadać z początkiem XIX w. na skutek konkurencji z szybko rozwijającymi się zakładami w dużych miastach.

W pierwszej połowie XIX w. w Gorzowie powstały huty żelaza. Obfitość lasów na tym terenie pozwalała na uzyskiwanie węgla drzewnego potrzebnego dla hut. Surowcem dla nich były miejscowe rudy darniowe leżące na małej głębokości. Największą hutą była „Paulina” znajdująca się w Więckowicach stanowiąca własność księcia ze Sławęcic. Od nazwy tej huty wywodzi się późniejsza nazwa kolei na trasie Olesno - Zawisna. Mniejsze huty znajdowały się w Krzyżanowicach, Zawisnie, Gorzowie nad Prosną - zarządzał nimi niejaki Gallinek. W Pawłowicach znajdowała się huta „Józefa”. Huty upadły z chwilą wprowadzenia do wytopu żelaza koks.

Śladami minionych lat są zachowane zabytki, szczególnie architektury sakralnej, w tym drewnianej, dwory, pałace i parki oraz budynki mieszkalne znajdujące się na terenie dzisiejszej gminy Gorzów Śląski.

Środowisko kulturowe

Zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego, obejmujące cenne zabytki wpisane do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej, historycznie ukształtowane układy przestrzenne,

miejsca koncentracji podziemnych warstw kultury, a także tradycja regionu stanowią wartości podlegające ochronie prawnej i pozwalające na wyodrębnienie obszarów o znaczących walorach środowiska kulturowego.

Spośród licznych elementów dziedzictwa kulturowego na szczególną uwagę zasługują głównie:

- układ urbanistyczny Gorzowa Śląskiego: zachowany historyczny układ urbanistyczny miasteczka lokowanego na prawie niemieckim z XIII w. z prostokątnym rynkiem ze skwerem wpisanym w półwrzecionowaty układ ulic wychodzących z narożników, licznymi zabytkowymi obiektami wpisanymi do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Wartość przestrzenną zabytkowego układu miejskiego podnosi park z zabytkowym dworem zlokalizowany na południe od centrum.
- wsie o ukształtowanych układach ruralistycznych i zespołami zabudowy:
 - Pawłowice: posiadają charakter rzędówki z zabudową wiejską. Zwartemu osadnictwu towarzyszy tu zabudowa rozproszona, tworząca swoiste „osiedla” (np. Brody, Dziesiątki, Sidlongi i inne). Przeważa zabudowa wysoka domów jednorodzinnych gdzie prowadzone są gospodarstwa rolne. Wieś cechuje się malowniczym ukształtowaniem i niezwykle atrakcyjnym położeniem. Dzięki swojemu położeniu z dala od głównych szlaków komunikacyjnych zachowała naturalny i niepowtarzalny charakter kulturowy. Na wschodzie miejscowości znajduje się Górka Pawłowicka, która ze względu na swą wysokość (25-30 m od swego podnóża) predysponowana jest do zagospodarowania jako punkt widokowy.
 - Więckowice: nanizana na drogę wojewódzką wieś wyróżnia się charakterystycznym układem zabudowy, z kalenicowym ustawieniem identycznych w formie budynków mieszkalnych, uzupełnionych zabudowaniami gospodarczymi. Regularna zabudowa poszczególnych zagród i odpowiadające sobie podziały nieruchomości stanowią niezaprzeczalne atuty miejscowości wpływające na czytelność układu w przestrzeni.
 - Budzów: zlokalizowana w dolinie miejscowość wyróżnia się przede wszystkim zespołem zabudowy zagrodowej w południowej części. Charakterystyczny układ zabudowy w obrębie poszczególnych zagród stanowi o wartości tego układu. Poza tym wartość wsi podnosi zabytkowy zespół dworski.
 - Skrońsko: wieś nie posiada ukształtowanego centrum, chociaż częściowo taką rolę pełni okolica dworu, Domu Wiejskiego i OSP. Cechami charakterystycznymi i wyróżniającymi wieś są bardzo atrakcyjne położenie zabudowy na zboczach doliny Potoku Skrońskiego, wybitne walory przyrodnicze przy Potoku Skrońskim. Ponadto obecność obiektów zabytkowych podnosi wartość kulturową miejscowości.
 - Zdziechowice: we wsi zachowały się dwa dwory, zabytkowy kościół, cmentarz i kapliczka, oraz dawna szkoła. Ponadto zabytkiem jest budynek w zespole folwarcznym, a także pozostałości po wodnym młynie. Zachowany został i jest wciąż możliwy do odczytania tradycyjny układ przestrzenny wsi, Część budynków straciła częściowo swój zabytkowy charakter na skutek zaniedbania.
- zabytkowe zespoły i układy sakralne,
- cmentarze,
- dawne dwory z założeniami parkowymi i pałacowymi,
- stanowiska archeologiczne,
- kultywowanie tradycyjnych obrzędów i zwyczajów, takich jak: dożynki, obchody świąt kościelnych (boże ciało, wielkanoc).

W licznych wsiach gminy Gorzów Śląski odnotowano obecność obiektów mających wartość historyczno-kulturową, lecz nie ujętych w gminnej ewidencji zabytków. W większości są to domy mieszkalne i obiekty budownictwa zagrodowego. Ponadto ochronie podlegają znajdujące się na terenie gminy stanowiska archeologiczne będące świadectwem

wielowiekowego osadnictwa. Stanowią one świadectwo obecności osiedli ludzkich na przestrzeni wieków.

Obiekty objęte ochroną

Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej, a kształtowanie środowiska kulturowego powinno generować rozwój innych dziedzin życia regionu (np. turystykę i rekreację, osadnictwo, leśnictwo, rolnictwo). Obiekty kultury materialnej winny być wykorzystane i użytkowane z zapewnieniem opieki konserwatorskiej, rewaloryzacji i nadania im odpowiednich funkcji użytkowych.

W studium uwzględnia się w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Nazwa obiektu, adres	Wpis do rejestru	Gminna ewidencja zabytków
GORZÓW ŚLĄSKI			
1.	Kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy		X
2.	Kościół ewangelicko-augsburski		
3.	Plebania kościoła rzymskokatolickiego		X
4.	Dwór, ul. Złota 1	X 1030/67	X
5.	Park		X
6.	Zajazd – ul. Byczyńska 12	X 1475/66	X
7.	Nadleśnictwo – ul. Byczyńska 9	X 1474/66	X
8.	Sąd i więzienie, ul. Kluczborska 20		X
9.	Dom, ul. Kluczborska 26		X
10.	Dom, ul. Moniuszki 2		X
11.	Dom, Rynek 1	X 1476/66	X
12.	Dom, Rynek 2	X 1477/66	X
13.	Dom, Rynek 3		X
14.	Dom, Rynek 4		X
15.	Dom, Rynek 5		X
16.	Dom, Rynek 6		X
17.	Dom, Rynek 7		X
18.	Dom, Rynek 9 (nie istnieje)	X 1478/66	
19.	Dom, Rynek 10 (nie istnieje)	X 1479/66	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

20.	Dom, Rynek 11 (nie istnieje)	X 1480/66	
21.	Dom, Rynek 15		X
22.	Dom, Rynek 17		X
23.	Dom, Rynek 18 (nie istnieje)	X 1481/66	
24.	Dom, Rynek 19 (nie istnieje)	X 1482/66	
25.	Dom. ul. Wojska Polskiego 1		X
26.	Dom. ul. Wojska Polskiego 4		X
27.	Dom. ul. Wojska Polskiego 10		X
28.	Dom. ul. Wojska Polskiego 12/14		X
29.	Dom. ul. Wojska Polskiego 16		X
30.	Dom. ul. Wojska Polskiego 19		X
31.	Dom. ul. Wojska Polskiego 23		X
32.	Dom. ul. Wojska Polskiego 33		X
33.	Stodoła, ul. Kluczborska 17		X
34.	Cmentarz Komunalny		X
BUDZÓW			
35.	Zespół dworski: - dwór - park dworski	X A-569	X X
36.	Willa - pałacyk		X
37.	Zabudowania dworskie - stodoły		X
38.	Cmentarz ewangelicko-augsburski		X
GOŁA			
39.	Kościół filialny p.w. św. Mikołaja	X 77/54	X
40.	Cmentarz ewangelicko-augsburski		X
41.	Cmentarz rzymsko-katolicki		X
JAMY			
42.	Kościół parafialny p.w. św. Małgorzaty	X 79/54	X
43.	Zespół pałacowy: - pałac - park podworski	X A-567	X X
44.	Spichlerz folwarczny	X 1721/66	X
45.	Dom - nr 38 A		X
46.	Cmentarz rzymsko-katolicki - przykościelny		X
JASTRZYGOWICE			
47.	Dwór, nr 81		X

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

48.	Stajnie dworskie, nr 80		X
49.	Karczma, nr 17		X
50.	Dom – nr 3		X
51.	Dom – nr 7		X
52.	Kuźnia, obok nr 11		X
53.	Zagroda wiejska z młynem, Nr 48		X
54.	Zagroda wiejska z młynem, Nr 49		X
KOZŁOWICE			
55.	Kościół filialny p.w. św. Jana Chrzciciela	X 81/54	
56.	Pałac, ul. Gorzowska 7		
57.	Dwór, ul. Nowa 7		
58.	Gorzelnia, ul. Gorzowska 11		
59.	Cmentarz rzymsko-katolicki - przykościelny		
60.	Dwór – Osiedle Dęby		
KRZYŻANOWICE			
61.	Pałac, nr 16		X
62.	Park		X
63.	Kapliczka, obok nr 24		X
64.	Dom, obok nr 18		X
65.	Dom, nr 45		X
66.	Kuźnia, nr 19		X
67.	Dzwonnica, obok nr 45		X
68.	Cmentarz ewangelicko-augsburski		X
NOWA WIEŚ			
69.	Szkoła, nr 8		X
70.	Dawny zespół folwarczny – Przytoczna		X
PAKOSZÓW			
71.	Dwór ,nr 18 - Lipowa		X
PAWŁOWICE			
72.	Pałac, nr 58		X
73.	Kapliczka, obok nr 31		X
74.	Dawny zespół folwarczny		X
SKROŃSKO			
75.	Dwór, nr 26		X
76.	Kapliczka, naprzeciw nr 26	X 1967/72	X
77.	Szkoła, nr 50		X
78.	Dom, nr 37		X
79.	Dom, nr 38		X

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowiec, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

80.	Cmentarz rzymsko-katolicki - przykościelny		X
81.	Kościół filialny p.w. św. Bartłomieja i Walentego (nie istnieje)	X 84/54	
82.	Chałupa, nr 39	X 1734/66	
USZYCE			
83.	Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	X 85/54	X
84.	Pałac, nr 18		X
85.	Oficina dworska, nr 18		X
86.	Zespół dworski: - dwór, nr 88 - park - mauzoleum	X A-565 1038/65	X X X
87.	Dom rządcy, nr 90		X
88.	Dawny zespół folwarczny		X
89.	Szkoła, nr 70		X
90.	Dwojaki w zespole folwarcznym		X
91.	Czworaki w zespole folwarcznym		X
92.	Cmentarz rzymsko-katolicki		X
ŻDZIECHOWICE			
93.	Kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Jezusowego		X
94.	Pałac, nr 16		X
95.	Dwór, nr 98		X
96.	Gorzelnia, nr 93		X
97.	Gorzelnia, nr 16A		X
98.	Domy robotników folwarcznych, nr 94-96		X
99.	Stodoła, nr 93		X
100.	Cmentarz rzymsko-katolicki		X

Obszary objęte ochroną

Poza obiektami architektonicznymi ochroną objęte są również zabytki archeologiczne.

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Wpis do rejestru
CHRONOLOGICZNY SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA OBSZARZE 79 - 41			
<i>mezolit</i>			
1.	Uszyce	10	
2.	Uszyce	12	
<i>neolit</i>			

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

1.	Uszyce	7	
<i>k. grzebykowo-dołkowa-neolit</i>			
2.	Uszyce	1	
<i>k. łużycka</i>			
3.	Uszyce	1	
4.	Uszyce	3	
5.	Uszyce	4	
6.	Uszyce	5	
7.	Uszyce	7	
8.	Uszyce	13	
<i>k. łużycka – V okr. ep. brązu</i>			
1.	Uszyce	9	
2.	Uszyce	12	
3.	Uszyce	96	
4.	Uszyce	98	
5.	Uszyce	99	
6.	Uszyce	100	
7.	Uszyce	102	
8.	Uszyce	104	
<i>k. łużycka – p. faza okr. lateńskiego lub wcz. faza okr. wpływ. rzym.</i>			
1.	Uszyce	6	
<i>wcz. faza okr. wpływ. rzym.</i>			
1.	Uszyce	11	
<i>k. przeworska – okr. wpływ. rzym.</i>			
1.	Uszyce	5	
2.	Uszyce	7	
3.	Uszyce	8	
4.	Uszyce	9	
5.	Uszyce	12	
6.	Uszyce	13	
7.	Uszyce	96	
8.	Uszyce	99	
9.	Uszyce	100	
10.	Uszyce	101	
11.	Uszyce	102	
12.	Uszyce	103	
13.	Uszyce	104	
<i>okr. wpływ. rzym.</i>			
1.	Uszyce	1	
<i>okr. wędrówek ludów</i>			
1.	Uszyce	102	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowiec, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

2.	Uszyce	103	
<i>p. średn. – XIV-XV w.</i>			
1.	Uszyce	5	
2.	Uszyce	9	
3.	Uszyce	12	
4.	Uszyce	97	
5.	Uszyce	101	
6.	Uszyce	103	
7.	Uszyce	105	
<i>nieokreślone</i>			
1.	Uszyce	10	
CHRONOLOGICZNY SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA OBSZARZE 80 - 41			
<i>epoka kamienia</i>			
1.	Uszyce	17	
<i>neolit</i>			
1.	Zdziechowice	15	
<i>k. łużycka</i>			
1.	Uszyce	76	
2.	Uszyce	91	
3.	Uszyce	93	
4.	Zdziechowice	40	
5.	Zdziechowice	41	
6.	Zdziechowice	48	
7.	Zdziechowice	70	
8.	Zdziechowice	71	
<i>k. łużycka (III okr. ep.brązu – Halsztat)</i>			
1.	Uszyce	73	
<i>k. łużycka (V okr. ep. brązu – Halsztat)</i>			
1.	Uszyce	64	
2.	Uszyce	74	
3.	Uszyce	78	
4.	Uszyce	95	
5.	Zdziechowice	44	
6.	Zdziechowice	45	
7.	Zdziechowice	52	
8.	Zdziechowice	53	
9.	Zdziechowice	54	
10.	Zdziechowice	60	
<i>k. przeworska (okr. rzymski)</i>			
1.	Gola	2	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowiec, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

2.	Uszyce	15	
3.	Uszyce	70	
4.	Uszyce	82	
5.	Zdziechowice	10	
6.	Zdziechowice	11	
7.	Zdziechowice	44	
8.	Zdziechowice	50	
9.	Zdziechowice	57	
<i>pradzieje</i>			
1.	Gola	3	
2.	Uszyce	18	
3.	Uszyce	19	
4.	Uszyce	22	
5.	Uszyce	30	
6.	Uszyce	56	
7.	Uszyce	57	
8.	Uszyce	59	
9.	Uszyce	88	
10.	Uszyce	90	
11.	Uszyce	92	
12.	Zdziechowice	15	
13.	Zdziechowice	42	
14.	Zdziechowice	47	
15.	Zdziechowice	49	
16.	Zdziechowice	51	
17.	Zdziechowice	56	
18.	Zdziechowice	59	
19.	Zdziechowice	61	
20.	Zdziechowice	76	
<i>średniowiecze</i>			
1.	Uszyce	2	
2.	Uszyce	20	
3.	Uszyce	21	
<i>wczesne średniowiecze</i>			
1.	Uszyce	14	
<i>X w.</i>			
1.	Uszyce	16	
<i>X – XII w.</i>			
1.	Uszyce	26	
2.	Uszyce	38	
3.	Uszyce	75	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

4.	Uszyce	80	
5.	Uszyce	82	
6.	Zdziechowice	43	
7.	Zdziechowice	58	
XIV-XV w.			
1.	Gola	1	
2.	Gola	2	
3.	Gola	3	
4.	Gola	4	
5.	Gola	5	
6.	Gola	6	
7.	Uszyce	23	
8.	Uszyce	24	
9.	Uszyce	25	
10.	Uszyce	26	
11.	Uszyce	27	
12.	Uszyce	28	
13.	Uszyce	29	
14.	Uszyce	30	
15.	Uszyce	31	
16.	Uszyce	32	
17.	Uszyce	33	
18.	Uszyce	34	
19.	Uszyce	35	
20.	Uszyce	36	
21.	Uszyce	37	
22.	Uszyce	38	
23.	Uszyce	39	
24.	Uszyce	40	
25.	Uszyce	41	
26.	Uszyce	42	
27.	Uszyce	43	
28.	Uszyce	44	
29.	Uszyce	45	
30.	Uszyce	46	
31.	Uszyce	47	
32.	Uszyce	48	
33.	Uszyce	49	
34.	Uszyce	50	
35.	Uszyce	51	
36.	Uszyce	52	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowiec, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

37.	Uszyce	53	
38.	Uszyce	54	
39.	Uszyce	55	
40.	Uszyce	56	
41.	Uszyce	57	
42.	Uszyce	58	
43.	Uszyce	59	
44.	Uszyce	60	
45.	Uszyce	61	
46.	Uszyce	62	
47.	Uszyce	63	
48.	Uszyce	64	
49.	Uszyce	65	
50.	Uszyce	66	
51.	Uszyce	67	
52.	Uszyce	68	
53.	Uszyce	69	
54.	Uszyce	71	
55.	Uszyce	72	
56.	Uszyce	73	
57.	Uszyce	77	
58.	Uszyce	78	
59.	Uszyce	79	
60.	Uszyce	80	
61.	Uszyce	81	
62.	Uszyce	83	
63.	Uszyce	84	
64.	Uszyce	85	
65.	Uszyce	86	
66.	Uszyce	87	
67.	Uszyce	89	
68.	Uszyce	90	
69.	Uszyce	92	
70.	Uszyce	93	
71.	Uszyce	94	
72.	Zdziechowice	42	
73.	Zdziechowice	43	
74.	Zdziechowice	46	
75.	Zdziechowice	47	
76.	Zdziechowice	49	
77.	Zdziechowice	51	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

78.	Zdziechowice	55	
79.	Zdziechowice	56	
80.	Zdziechowice	57	
81.	Zdziechowice	58	
82.	Zdziechowice	59	
83.	Zdziechowice	61	
84.	Zdziechowice	62	
85.	Zdziechowice	63	
86.	Zdziechowice	64	
87.	Zdziechowice	65	
88.	Zdziechowice	66	
89.	Zdziechowice	67	
90.	Zdziechowice	68	
91.	Zdziechowice	69	
92.	Zdziechowice	70	
93.	Zdziechowice	71	
94.	Zdziechowice	72	
95.	Zdziechowice	73	
96.	Zdziechowice	74	
97.	Zdziechowice	75	
98.	Zdziechowice	76	
99.	Zdziechowice	77	
100.	Zdziechowice	78	
101.	Zdziechowice	79	
102.	Zdziechowice	80	
103.	Zdziechowice	81	
104.	Zdziechowice	82	
105.	Zdziechowice	83	
106.	Zdziechowice	84	
CHRONOLOGICZNY SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA OBSZARZE 80-42			
<i>epoka kamienia</i>			
1.	Zdziechowice	4	
2.	Zdziechowice	6	
3.	Zdziechowice	13	
4.	Zdziechowice	14	
<i>neolit</i>			
1.	Zdziechowice	6	
2.	Zdziechowice	32	
<i>wczesny okres epoki brązu</i>			
1.	Zdziechowice	8	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

<i>epoka brązu</i>			
1.	Zdziechowice	2	
2.	Zdziechowice	4	
<i>k. łużycka</i>			
1.	Krzyżanowice	18	
2.	Krzyżanowice	19	
3.	Zdziechowice	2	
4.	Zdziechowice	5	
5.	Zdziechowice	24	
6.	Zdziechowice	28	
7.	Zdziechowice	32	
<i>k. łużycka (ep. brązu)</i>			
1.	Zdziechowice	9	
<i>k. łużycka (V okr. ep. brązu – Halsztat)</i>			
1.	Zdziechowice	13	
2.	Zdziechowice	33	
<i>k. łużycka (okr. halsztacki)</i>			
1.	Zdziechowice	35	
<i>k. przeworska</i>			
1.	Zdziechowice	17	
2.	Zdziechowice	18	
3.	Zdziechowice	27	
4.	Zdziechowice	29	
<i>k. przeworska (II – I w. p.n.e.)</i>			
1.	Zdziechowice	3	
2.	Zdziechowice	34	
<i>k. przeworska (okr. rzymski)</i>			
1.	Zdziechowice	2	
2.	Zdziechowice	4	
3.	Zdziechowice	7	
4.	Zdziechowice	8	
5.	Zdziechowice	9	
6.	Zdziechowice	13	
7.	Zdziechowice	28	
8.	Zdziechowice	36	
9.	Zdziechowice	39	
<i>k. przeworska faza B2/C1</i>			
1.	Zdziechowice	14	
<i>k. przeworska (p. okr. rzymski)</i>			
1.	Zdziechowice	15	
2.	Zdziechowice	12	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

3.	Zdziechowice	16	
4.	Zdziechowice	34	
<i>pradzieje (k. łużycka)</i>			
1.	Zdziechowice	31	
<i>pradzieje</i>			
1.	Zdziechowice	4	
2.	Zdziechowice	7	
3.	Zdziechowice	9	
4.	Zdziechowice	12	
5.	Zdziechowice	24	
6.	Zdziechowice	25	
7.	Zdziechowice	32	
8.	Zdziechowice	34	
9.	Zdziechowice	36	
10.	Zdziechowice	37	
11.	Zdziechowice	38	
<i>wczesne średniowiecze</i>			
1.	Zdziechowice	3	
2.	Zdziechowice	12	
3.	Zdziechowice	13	
4.	Zdziechowice	14	
5.	Zdziechowice	16	
<i>VIII - IX w.</i>			
1.	Zdziechowice	36	
<i>IX - X w.</i>			
1.	Zdziechowice	24	
<i>X – XI w.</i>			
1.	Zdziechowice	33	
<i>XI – XII w.</i>			
1.	Zdziechowice	4	
		28	
<i>XII – 1 poł. XIII w.</i>			
1.	Krzyżanowice	15	
<i>XIV w.</i>			
1.	Zdziechowice	20	
2.	Zdziechowice	32	
<i>XIV – XV w.</i>			
1.	Krzyżanowice	15	
2.	Krzyżanowice	16	
3.	Krzyżanowice	17	
4.	Krzyżanowice	18	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

5.	Zdziechowice	15	
6.	Zdziechowice	16	
7.	Zdziechowice	17	
8.	Zdziechowice	18	
9.	Zdziechowice	3	
10.	Zdziechowice	19	
11.	Zdziechowice	21	
12.	Zdziechowice	22	
13.	Zdziechowice	23	
14.	Zdziechowice	24	
15.	Zdziechowice	25	
16.	Zdziechowice	28	
17.	Zdziechowice	29	
18.	Zdziechowice	30	
19.	Zdziechowice	34	
20.	Zdziechowice	39	
<i>renesans</i>			
1.	Zdziechowice	26	
CHRONOLOGICZNY SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA OBSZARZE 81 - 41			
<i>k. łużycka – V okr. ep. brązu</i>			
1.	Goła	7	
<i>p. średn. – XIV-XV w.</i>			
1.	Goła	7	
2.	Goła	8	
3.	Goła	9	
4.	Goła	10	
5.	Goła	11	
6.	Goła	12	
7.	Goła	13	
8.	Goła	14	
9.	Goła	15	
10.	Goła	16	
11.	Goła	17	
12.	Goła	18	
13.	Goła	19	
14.	Goła	20	
15.	Pogorzałka	1	
16.	Pakoszów	5	
17.	Pakoszów	5	
18.	Pakoszów	6	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

19.	Pakoszów	7	
20.	Pakoszów	8	
21.	Pakoszów	9	
2.	Gorzów Śląski	25	
23.	Gorzów Śląski	26	
24.	Gorzów Śląski	27	
25.	Gorzów Śląski	28	
26.	Gorzów Śląski	29	
<i>okr. nowożytny – XVI-XVIII w.</i>			
1.	Goła	9	
2.	Goła	10	
3.	Goła	12	
4.	Goła	16	
5.	Goła	17	
6.	Goła	18	
7.	Pogorzałka	1	
8.	Pakoszów	5	
9.	Pakoszów	9	
10.	Gorzów Śląski	26	
11.	Gorzów Śląski	29	
CHRONOLOGICZNY SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA OBSZARZE 81- 42			
<i>epoka kamienia - ogólnie</i>			
1.	Krzyżanowice	5	
<i>epoka brązu i wcz.ep.żelaza (Halszatt) – K Ł</i>			
1.	Krzyżanowice	2	
2.	Krzyżanowice	3	
<i>okres wpływów rzymskich</i>			
1.	Krzyżanowice	1	
2.	Krzyżanowice	2	
3.	Krzyżanowice	4	
4.	Krzyżanowice	6	
<i>okres wczesnego średniowiecza</i>			
1.	Nowa Wieś Oleska	3	
2.	Krzyżanowice	1	
3.	Krzyżanowice	6	
<i>okres późnego średniowiecza</i>			
1.	Gorzów Śląski	21	
2.	Gorzów Śląski	20	
3.	Gorzów Śląski	22	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

4.	Gorzów Śląski	24	
5.	Nowa Wieś Oleska	2	
6.	Nowa Wieś Oleska	3	
7.	Krzyżanowice	6	
8.	Krzyżanowice	2	
9.	Krzyżanowice	8	
10.	Krzyżanowice	10	
11.	Krzyżanowice	11	
12.	Krzyżanowice	12	
13.	Krzyżanowice	13	
<i>okres nowożytny</i>			
1.	Gorzów Śląski	18	
2.	Gorzów Śląski	19	
3.	Gorzów Śląski	21	
4.	Gorzów Śląski	22	
5.	Gorzów Śląski	23	
6.	Gorzów Śląski	24	
7.	Nowa Wieś Oleska	1	
8.	Nowa Wieś Oleska	2	
9.	Nowa Wieś Oleska	4	
10.	Nowa Wieś Oleska	5	
11.	Nowa Wieś Oleska	7	
12.	Nowa Wieś Oleska	8	
13.	Nowa Wieś Oleska	9	
14.	Krzyżanowice	1	
15.	Krzyżanowice	7	
16.	Krzyżanowice	8	
17.	Krzyżanowice	9	
18.	Krzyżanowice	14	
<i>pradzieje – materiały nieokreślone</i>			
1.	Nowa Wieś Oleska	6	
2.	Krzyżanowice	1	
3.	Krzyżanowice	6	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

4.	Krzyżanowice	8	
CHRONOLOGICZNY SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA OBSZARZE 82 - 41			
<i>paleolit</i>			
1.	Dębina	3	
<i>mezolit</i>			
1.	Pawłowice Gorzowskie	2	
<i>neolit</i>			
1.	Budzów	5	
<i>epoka kamienia</i>			
1.	Kobyła Góra	1	
2.	Pakoszów	1	
3.	Dębina	1	
4.	Dębina	2	
5.	Pawłowice Gorzowskie	10	
6.	Pawłowice Gorzowskie	11	
7.	Pawłowice Gorzowskie	13	
8.	Pawłowice Gorzowskie	14	
9.	Pawłowice Gorzowskie	7	
10.	Pawłowice Gorzowskie	8	
11.	Kozłowice	6	
12.	Kozłowice	8	
<i>pradzieje</i>			
1.	Kobyła Góra	1	
2.	Pawłowice Gorzowskie	10	
3.	Pawłowice Gorzowskie	14	
4.	Pawłowice Gorzowskie	6	
<i>wczesne średniowiecze</i>			
1.	Budzów	4	
2.	Pawłowice Gorzowskie	12	
3.	Pawłowice Gorzowskie	5	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

4.	Kozłowice	9	
<i>średniowiecze</i>			
1.	Budzów	2	
2.	Budzów	3	
3.	Budzów	4	
4.	Budzów	5	
5.	Gorzów Śląski	8	
6.	Gorzów Śląski	9	
7.	Gorzów Śląski	10	
8.	Gorzów Śląski	11	
9.	Biadacz	6	
10.	Pawłowice Gorzowskie	1	
11.	Pawłowice Gorzowskie	10	
12.	Pawłowice Gorzowskie	11	
13.	Pawłowice Gorzowskie	12	
14.	Pawłowice Gorzowskie	14	
15.	Pawłowice Gorzowskie	9	
16.	Kozłowice	7	
17.	Kozłowice	9	
<i>nowożytność</i>			
1.	Budzów	4	
2.	Gorzów Śląski	9	
3.	Gorzów Śląski	10	
4.	Pawłowice Gorzowskie	11	
<i>chronologia nieokreślona</i>			
1.	Pawłowice Gorzowskie	4	
<i>epoka kamienia</i>			
1.	Pawłowice Gorzowskie	3	
CHRONOLOGICZNY SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA OBSZARZE 82 - 42			
<i>paleolit</i>			
1.	Więckowice	9	
<i>mezolit</i>			
1.	Jastrzygowice	13	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowie, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

2.	Jastrzygowice	1	
<i>neolit</i>			
1.	Jastrzygowice	1	
<i>epoka kamienia</i>			
1.	Więckowice	10	
2.	Pawłowice Gorzowskie	16	
3.	Jastrzygowice	10	
4.	Jastrzygowice	11	
5.	Jastrzygowice	5	
<i>kultura łużycka epoka brązu</i>			
1.	Jastrzygowice	2	
2.	Kościeliska	2	
<i>kultura łużycka</i>			
1.	Gorzów Śląski	17	
2.	Więckowice	5	
3.	Więckowice	2	
4.	Pawłowice Gorzowskie	17	
5.	Jastrzygowice	2	
6.	Jastrzygowice	3	
<i>paleolit</i>			
1.	Więckowice	9	
<i>mezolit</i>			
1.	Jastrzygowice	13	
2.	Jastrzygowice	1	
<i>neolit</i>			
1.	Jastrzygowice	1	
<i>epoka kamienia</i>			
1.	Więckowice	10	
2.	Pawłowice Gorzowskie	16	
3.	Jastrzygowice	10	
4.	Jastrzygowice	11	
5.	Jastrzygowice	5	
<i>kultura łużycka epoka brązu</i>			
1.	Jastrzygowice	2	
<i>kultura łużycka</i>			
1.	Gorzów Śląski	17	
2.	Więckowice	5	
3.	Więckowice	2	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

4.	Pawłowice Gorzowskie	17	
5.	Jastrzygowice	2	
6.	Jastrzygowice	3	
7.	Gorzów Śląski	15	
8.	Gorzów Śląski	16	
9.	Gorzów Śląski	4	
10.	Gorzów Śląski	5	
11.	Gorzów Śląski	6	
12.	Więckowice	4	
13.	Więckowice	5	
14.	Więckowice	7	
15.	Więckowice	8	
16.	Pawłowice Gorzowskie	17	
17.	Kozłowice	10	
18.	Jastrzygowice	2	
19.	Jastrzygowice	3	
20.	Jastrzygowice	4	
21.	Jastrzygowice	7	
22.	Jastrzygowice	8	
23.	Jastrzygowice	9	
24.	Jastrzygowice	12	
25.	Jastrzygowice	14	
26.	Jastrzygowice	15	
27.	Jastrzygowice	18	
<i>średniowiecze i nowożytność</i>			
1.	Gorzów Śląski	12	
2.	Więckowice	6	
3.	Pawłowice Gorzowskie	15	
<i>nieokreślona chronologia</i>			
1.	Gorzów Śląski	1	
2.	Gorzów Śląski	13	
3.	Gorzów Śląski	7	
4.	Więckowice	1	
CHRONOLOGICZNY SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA OBSZARZE 83 - 42			
<i>neolit</i>			
1.	Kozłowice	3	
2.	Kozłowice	2	
<i>epoka kamienia</i>			

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

1.	Kozłowice	3	
2.	Kozłowice	5	
3.	Kozłowice	4	
4.	Skrońsko	5	
5.	Skrońsko	15	
6.	Jamy	3	
<i>kultura łużycka</i>			
1.	Kozłowice	16	
2.	Skrońsko	1	
3.	Skrońsko	6	
4.	Skrońsko	9	
<i>kultura przeworska okres wpływów rzymskich</i>			
1.	Kozłowice	1	
2.	Kozłowice	5	
3.	Kozłowice	13	
4.	Jamy	4	
<i>pradzieje</i>			
1.	Kozłowice	1	
2.	Kozłowice	3	
3.	Kozłowice	5	
4.	Kozłowice	13	
5.	Kozłowice	14	
6.	Kozłowice	15	
7.	Kozłowice	4	
8.	Skrońsko	2	
9.	Skrońsko	5	
10.	Skrońsko	6	
11.	Skrońsko	11	
12.	Skrońsko	12	
13.	Jamy	4	
14.	Biskupice	7	
15.	Biskupice	11	
<i>wczesne średniowiecze</i>			
1.	Kozłowice	3	
2.	Kozłowice	5	
3.	Kozłowice	15	
4.	Skrońsko	1	
5.	Skrońsko	2	
6.	Skrońsko	3	
7.	Skrońsko	4	
8.	Skrońsko	6	

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

9.	Biskupice	7	
<i>średniowiecze</i>			
1.	Kozłowice	1	
2.	Kozłowice	3	
3.	Kozłowice	11	
4.	Kozłowice	12	
5.	Kozłowice	13	
6.	Kozłowice	15	
7.	Skrońsko	1	
8.	Skrońsko	2	
9.	Skrońsko	3	
10.	Skrońsko	4	
11.	Skrońsko	5	
12.	Skrońsko	6	
13.	Skrońsko	7	
14.	Skrońsko	8	
15.	Skrońsko	10	
16.	Skrońsko	11	
17.	Skrońsko	12	
18.	Skrońsko	13	
<i>chronologia nieokreślona</i>			
1.	Skrońsko	1	
2.	Skrońsko	14	

5. CHARAKTERYSTYKA ISTNIEJĄCYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W granicach gminy do istniejących negatywnych oddziaływań na środowisko należy zaliczyć występowanie:

- 1) przekroczenie poziomów zanieczyszczeń niektórych cieków naturalnych oraz spowodowanych:
 - a) występowaniem nieszczelnych szamb (oddziaływania długoterminowe, stałe, lokalne, zauważalne),
 - b) niekontrolowanym odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków do gruntu i do cieków wodnych (oddziaływania chwilowe, miejscowe, zauważalne),
 - c) działalnością rolniczą i produkcyjną (oddziaływania chwilowe, miejscowe, zauważalne);
- 2) ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza spowodowanego:
 - a) ruchem komunikacyjnym, w tym ruchem tranzytowym (możliwość występowania chwilowo i miejscowo ponadnormatywnej emisji tlenu azotu, niemetanowych lotnych związków organicznych, tlenu węgla oraz pyłów; oddziaływanie nieznaczne, bezpośrednie),
 - b) spalaniem w kotłowniach i paleniskach indywidualnych oraz kotłowniach lokalnych: węgla i paliw niskiej jakości w celach grzewczych a także różnego

- rodzaju odpadów (możliwość występowania okresowo i lokalnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń wskutek tzw. emisji niskiej: tlenu i dwutlenku węgla, pyłów, dwutlenku siarki, kadmu, ołowiu, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, niemetanowych lotnych związków organicznych oraz dioksyn i furanów; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie),
- c) funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych – dotyczy przypadków nie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska i reżimów technologicznych, stosowania opału niskiej jakości lub przestarzałych systemów grzewczych, spalania odpadów - (notowane są okresowo i miejscowo przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie);
- 3) terenów o ponadnormatywnym hałasie, spowodowanym:
- a) ruchem pojazdów samochodowych (chwilowo lub okresowo i miejscowo notowane są przekroczenia progowych poziomów hałasu wzdłuż dróg o występującym ruchu tranzytowym, w tym pojazdów ciężkich, szczególnie przy złym stanie nawierzchni drogi; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie),
- c) prowadzeniem działalności produkcyjnej i wydobywczej lub rolniczej (chwilowo i miejscowo; oddziaływanie nieznaczne, bezpośrednie);
- 4) obszarów o ponadnormatywnym promieniowaniu elektromagnetycznym, spowodowanym liniami elektroenergetycznymi i telefonią komórkową (oddziaływanie długoterminowe, stałe, miejscowe, nieznaczne, bezpośrednie).
- Na obszarze gminy nie ustalono obszarów ograniczonego użytkowania, brak jest też:
- a) zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- b) instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska,
- c) terenów naturalnych zagrożeń geologicznych i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Wśród analizowanych terenów objętych projektowanym planem nie występują obszary położone w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Przeprowadzona analiza wykazała, że ze względu na występujące uwarunkowania hydrogeologiczne poszczególnych obszarów, położenie w stosunku do cieków wodnych, ich przekształcenie nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie środowiska. Ochroniono bowiem tereny podmokłe.

W sporządzonym projekcie planu:

- wyznaczono nowe tereny przeznaczonych do zabudowy produkcyjnej przemysłowej oraz tereny górnictwa i wydobywania,
- nowa zabudowa mieszkaniowa z usługami jest lokalizowana jako poszerzenie terenów istniejącej zabudowy, na której mogą wystąpić okresowo zanieczyszczenia powietrza powodowane przez niską emisję. Wyznaczenie nowych terenów zabudowy pozwoli na lokalizację niezbędnych dla mieszkańców gminy budynków mieszkalnych. Nowa zabudowa mieszkalna obecnie jest realizowana w technologiach i sposobie ogrzewania, wykluczających możliwość powstania negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne. Nie przewiduje się, aby skutkiem realizacji zabudowy na nowych, dodatkowych terenach dopuszczonych planem do zabudowy mieszkaniowej (w tym w zabudowie zagrodowej) była możliwość kumulowania się oddziaływań powodowanych

przez istniejącą zabudowę i zabudowę projektowaną na środowisko, w szczególności na stan powietrza atmosferycznego,

- nowa zabudowa nie ograniczy możliwości migracji zwierząt lub roślin w sposób dotychczasowy,
- na występowanie podstawowych negatywnych oddziaływań na środowisko i przyrodę ustalenia planu nie mają wpływu (dot. oddziaływań wynikających z funkcjonowania drogi krajowej i linii kolejowych oraz sposobu prowadzenia gospodarki leśnej).

Podstawowymi źródłami negatywnych oddziaływań na środowisko w skali całej gminy, nie tylko obszaru objętego planem, mogącymi stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi mogą być:

- 1) HAŁAS I DRGANIA; źródłami hałasu są:
 - a) źródła liniowe – należą do nich linie komunikacyjne,
 - b) źródła punktowe – należą do nich zakłady produkcyjne, w mniejszym stopniu niektóre obiekty usługowe oraz rolnictwo (prowadzenie upraw) i leśnictwo (prowadzenie wycinki drzew).

Sejmik Województwa Opolskiego uchwałą Nr II/11/2024 z dnia 28 maja 2024 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego” Celem wszystkich działań w tym zakresie jest poprawa warunków życia w regionie poprzez ograniczenie hałasu powodowanego przez ruch komunikacyjny na drogach, gdzie ilość pojazdów przekracza 3 miliony oraz liniach kolejowych, gdzie ruch pociągów przekracza 30 tys. składów rocznie. Działania na rzecz ograniczenia hałasu podejmowane są w oparciu o przepisy Unii Europejskiej (dyrektywa 2002/49/WE) oraz krajowe przepisy dotyczące ochrony środowiska, a w szczególności ustawę Prawo ochrony środowiska Na obszarze objętym planem powyższe nie występuje.

Dane zawarte w programie potwierdzają występowanie tych zagrożeń, z jednoczesnym, niewielkim wzrostem powierzchni terenu i liczby ludzi zagrożonych uciążliwościami powodowanym przez hałas. Obszar objęty planem nie został wskazany do prowadzenia działań krótkoterminowych, mających na celu ograniczenie hałasu. W programie do działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego należących do gmin zaliczono: prowadzenie właściwej polityki w zakresie planowania przestrzennego (planowanie nowych źródeł hałasu w oddaleniu od obszarów podlegających ochronie akustycznej, stosowanie zasad strefowania zabudowy, ograniczanie na etapie uchwalania planów możliwości lokalizowania nowych obszarów podlegających ochronie akustycznej w strefach oddziaływania hałasu o poziomie większym od dopuszczalnego).

W sporządzony projekcie planu:

- nie wyznaczono żadnych nowych terenów do zabudowy położonych na obszarach mogących być narażonych na przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu,
- nie zachodzi obawa, że hałas powodowany przez zabudowę realizowaną na nowych terenach dopuszczonych do zabudowy będzie się kumulował z hałasem powodowanym przez istniejącą zabudowę lub zabudowę realizowaną na terenach dopuszczonych do zabudowy w obowiązującym planie,
- nie wyznaczono żadnych nowych terenów do zabudowy, której funkcjonowanie może powodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu,
- wprowadzono szczegółowe regulacje w części tekstowej projektu planu (dot. terenów dopuszczonych do zabudowy w dotychczas obowiązujących planach miejscowych),

2) TERENY ZAGROŻONE PODWYŻSZONYM POZIOMEM ELEKTROMAGNETYCZNYM. Prowadzony monitoring nie wykazuje zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy. Podwyższony poziom promieniowania elektromagnetycznego może wystąpić na terenach bezpośrednio przylegających do linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110kV, głównym punkcie zasilania i stacjach telefonii komórkowej. W sporządzonym

projekcie planu:

- wzdłuż linii elektroenergetycznej, na terenach zabudowy wyznaczono pasy technologiczne z wprowadzeniem w ustaleniach planu ograniczeń w zagospodarowaniu terenów wzdłuż linii,
- wyznaczono tereny dla zabudowy, która nie będzie powodować podwyższenia poziomu promieniowania elektroenergetycznego,
- nie zachodzi obawa, że promieniowanie elektromagnetyczne powodowane przez zabudowę realizowaną na nowych terenach dopuszczonych do zabudowy będzie się kumulować z promieniowaniem elektromagnetycznym powodowanym przez istniejącą zabudowę lub zabudowę realizowaną na terenach dopuszczonych do zabudowy w obowiązującym planie,

3) TERENY NARAŻONE NA ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA, W TYM NA UCIAŻLIWOŚCI ZAPACHOWE. Źródłami tych uciążliwości są:

- a) źródła liniowe – należą do nich drogi, w szczególności prowadzące ruch o dużym natężeniu,
- b) źródła punktowe – należą do nich zakłady produkcyjne, rolnictwo (duże hodowle zwierząt),
- c) źródła powierzchniowe – związane ze spalaniem paliw w celu ogrzewania budynków.

W sporządzony projekcie planu:

- wprowadzono szczegółowe regulacje w części tekstowej projektu planu – wykluczające możliwość powstania ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza poza terenem inwestycji (w tym wykluczono możliwość wyznaczenia stref przemysłowych), wprowadzono nakaz realizacji wzdłuż obiektów mogących powodować uciążliwości pasów zieleni izolacyjnej, w tym wokół obiektów inwentarskich (uzależniając szerokość pasa zieleni izolacyjnej o skali prowadzonej hodowli), ograniczono skalę prowadzonej hodowli zwierząt na poszczególnych terenach,
- nie wyznaczono żadnych nowych terenów do zabudowy położonych na obszarach mogących być narażonych na zanieczyszczenie powietrza lub uciążliwości zapachowe,
- wyznaczono w niezbędnym zakresie dodatkowe tereny do zabudowy mieszkaniowej (w zakresie zapewniającym lokalizację zabudowy nowej mieszkaniowej oraz w zakresie pozwalającym na rozwój wykorzystujący występujące na obszarze gminy walory krajobrazowe), co pozwoli na lokalizację zabudowy o mniejszej intensywności, z większym udziałem zieleni, lepiej przewietrzanej, mniej narażonej na powstawanie zjawiska smogu,
- nie wyznaczono żadnych nowych terenów dopuszczonych do zabudowy mogących być źródłem powstania zanieczyszczenia powietrza lub uciążliwości zapachowych. Na części nowych terenów mieszkaniowych dopuszczono do lokalizacji zabudowy zagrodowej. Lokalizacja nowych budynków inwentarskich jest ustaleniami projektu planu w istotny sposób ograniczona – w zależności od skali prowadzonej hodowli wymagana jest realizacja pasów zieleni izolacyjnej o określonych w planie szerokościach. Biorąc pod uwagę wielkość nieruchomości (szerokość działek dopuszczonych do zabudowy) na ich terenie brak będzie możliwości lokalizacji nowych budynków inwentarskich lub będzie możliwa lokalizacja budynków inwentarskich o bardzo ograniczonej skali produkcji zwierzęcej (w zakresie ograniczającym wielkość produkcji na własne potrzeby),
- nowa zabudowa obecnie jest realizowana w technologiach i sposobie ogrzewania, wykluczających możliwość powstania negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne. Nie przewiduje się, aby skutkiem realizacji zabudowy na nowych, dodatkowych terenach dopuszczonych planem do zabudowy mieszkaniowej (w tym w zabudowie zagrodowej), usługowej, usługowo-produkcyjnej lub lotniskowej była możliwość kumulowania się oddziaływań powodowanych przez istniejącą zabudowę i zabudowę projektowaną na środowisko, w szczególności na stan powietrza atmosferycznego,

4) **TERENY POŁOŻONE WOKÓŁ CMENTARZY.** Na obszarze objętym planem brak jest istniejących cmentarzy.

Nowe tereny wyznaczone w projekcie planu do zabudowy ich sąsiedztwo nie obejmują obszarów występowania istniejących negatywnych zagrożeń na środowisko i zdrowie ludzi powodujących ograniczenie w zagospodarowaniu, w zakresie:

- a) uciążliwości powodowanych przez istniejącą zabudowę lub zagrożenia sanitarne,
- b) obiektów powodujących ponadnormatywne zanieczyszczenie wód, gleby, ziemi, powietrza oraz obszarów o podwyższonym poziomie hałasu, drgań, promieniowania elektromagnetycznego,
- c) terenów naturalnych zagrożeń geologicznych lub zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
- d) obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU, W TYM OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach obszaru objętego planem nie występują obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody szczegółowo omówione w pkt 4 prognozy.

Większość terenu cechuje się dobrym stanem środowiska, ze względu na:

- 1) brak występowania zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt, roślin,
- 1) dobre warunki klimatyczne, niski poziom hałasu, dobre wskaźniki jakości powietrza,
- 2) korzystne warunki ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem.

Do istniejących problemów ochrony środowiska, w tym związanych z obszarami chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody, wymagających uwzględnienia w planie należą:

- 1) narażenie terenów przylegających do dróg publicznych na ponadnormatywny poziom hałasu oraz obniżenie jakości powietrza spowodowane ruchem pojazdów o dużym natężeniu,
- 2) możliwość obniżenia jakości powietrza na terenach zwartej zabudowy ze względu na tzw. niską emisję,
- 3) konieczność wprowadzenia ograniczeń w zabudowie na terenach
 - a) przylegających do linii elektroenergetycznej,
 - b) położonych w pobliżu cieków wodnych,
- 4) konieczność wprowadzenia ustaleń ograniczających możliwość negatywnych oddziaływań powodowanych przez ruch pojazdów w granicach dróg i linii kolejowej, funkcjonowanie zakładów produkcyjnych, prowadzoną hodowlę zwierząt, w szczególności poprzez wprowadzenie w ustaleniach projektu planu miejscowego:
 - a) ograniczenie uciążliwości (rodzaju, skali) prowadzonej produkcji,
 - b) ograniczenie skali prowadzonej hodowli zwierząt,
 - c) ograniczeń lub zakazów dla lokalizacji zabudowy wymagającej ochrony w sąsiedztwie obiektów uciążliwych, w tym poprzez przywołanie ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych dla terenów przylegających do obszaru kolejowego,
- 5) wprowadzenie ochrony przed zabudową lub przekształceniami terenów cennych przyrodniczo: terenów leśnych, terenów rolniczych otwartych, łąk w szczególności łąk podmokłych lub stanowiących obudowę biologiczną cieków wodnych lub rowów, wód powierzchniowych – cieków wodnych i zbiorników wodnych,
- 6) dopuszczanie zabudowy na terenach uzbrojonych, jako kontynuacji istniejącej

zabudowy,

7) dopuszczanie do zabudowy niskiej, o dużej powierzchni biologicznej terenów inwestycji. Rozwiązanie najistotniejszych problemów ochrony środowiska leży poza kompetencjami organów gmin, nie są to też zagadnienia należące do zakresu planowania przestrzennego, należy do nich zaliczyć:

- 1) przecięcie terenu gminy drogami,
- 2) niedostateczna ilość urządzonych miejsc stanowiących przejścia dla zwierząt,
- 3) nadmierną wycinkę lasów na terenie gminy, w tym prowadzenie wycinki jednocześnie całych oddziałów lasów cennych przyrodniczo obejmujących miejsca występowania roślin objętych ochroną gatunkową i wyznaczonych w obowiązującym planie miejscowym jako obszary chronione (plany urządzenia lasów nie muszą zachowywać zgodności z ustaleniami planów miejscowych),
- 4) brak wydzielenia geodezyjnego cieków wodnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i mokradeł a także części dróg publicznych – szczególnie w granicach gruntów leśnych.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Głównym celem sporządzenia projektu było zagwarantowanie możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej w trzech obszarach oraz działalności produkcyjnej i wydobywczej na jednym z obszarów.

Dla oceny możliwości zwiększenia oddziaływania na środowisko powodowanego przez nowo projektowaną zabudowę, w stosunku do stanu istniejącego (istniejącego sposobu użytkowania oraz dotychczas obowiązującego przeznaczenia), podstawowe znaczenie ma dopuszczona w projekcie planu funkcja zabudowy oraz skala dokonanego zwiększenia terenów budowlanych.

Nowe tereny wyznaczone w projekcie planu do zabudowy to:

- głównie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz mieszkaniowej,
- teren zabudowy produkcyjnej i wydobywczej.

Nowe tereny wyznaczone do zabudowy obejmują grunty:

- rolne niskich klas bonitacyjnych, użytkowane rolniczo (agrocenozy pól uprawnych) lub grunty rolne w części lub w całości odłogowane,
- cechujące się bardzo niską lub niską bioróżnorodnością,
- niezadrzewione lub z występującymi zadrzewieniami - nie podlegającymi ochronie prawnej przed wycinką w tym nie stanowiących wymagających ochrony zadrzewień śródpolnych (zadrzewień mających istotne znaczenie z punktu i widzenia potrzeb ochrony przyrody oraz pełnionych przez nie funkcji w ekosystemie).

Nowe tereny wyznaczone do zabudowy nie pełnią żadnej istotnej roli w funkcjonowaniu ekosystemu, nie są to tereny wymagające ochrony ze względów krajobrazowych, nie stanowią terenów cennych ze względów przyrodniczych, nie obejmują: stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz drzew i grup drzew objętych ochroną lub predysponowanych do objęcia ochroną prawną jako pomniki przyrody.

Nowe tereny przeznaczone lub dopuszczone do zabudowy i ich bezpośrednie sąsiedztwo nie obejmuje terenów bagiennych, starorzeczy, torfowisk, trzęsawisk, mszarów, źródeł lub terenów podmokłych łąk. Znacząca większość nowych terenów wyznaczonych do zabudowy nie sąsiaduje z wodami powierzchniowymi – za wyjątkiem terenów przeznaczonych do pełnienia funkcji rekreacyjnych lub turystycznych służących turystyce wodnej.

Wszystkie tereny nowo wyznaczone do zabudowy są położone przy istniejących,

wydzielonych geodezyjnie, w większości urządzonych drogach (w niewielkim zakresie wymagają wyznaczenia dodatkowego układu drogowego, poprzez wydzielenie dróg gminnych lub dróg wewnętrznych) i są albo już w pełni uzbrojone albo są położone w zasięgu istniejącego uzbrojenia, w tym kanalizacji sanitarnej.

Analiza występujących uwarunkowań pozwala na stwierdzenie, że ustalenia projektu planu w zakresie przeznaczenia lub dopuszczenia terenów do zabudowy nie naruszy funkcjonowania żadnego z chronionych prawem obszarów lub obiektów cennych przyrodniczo.

Oceniając ustalenia wprowadzone do projektu planu mające na celu ochronę przyrody zostały w pełni zaktualizowane.

Ustalenia określone w przepisach obowiązują niezależnie od ich przywołania do planu miejscowego, o tym czy realizacja zabudowy lub zmiana sposobu zagospodarowania terenu jest zgodna a przepisami chroniącymi obiekty i obszary cenne przyrodniczo można stwierdzić dopiero na etapie realizacji tej inwestycji.

W planie miejscowym nie można powtarzać ustaleń zakazów zawartych w przepisach wyższego rzędu (w tym w aktach prawa miejscowego ustanawiających formy ochrony przyrody lub zawartych w przepisach ustawy o ochronie przyrody) ani też nie można nakazywać ich stosowania – zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowno-administracyjnym stanowiłoby to o rażącym naruszeniu zasad tworzenia planu miejscowego. Samo przeznaczenie terenu na określony cel w planie nie przesądza o zgodności projektu planu z przepisami chroniącymi obiekty i obszary cenne przyrodniczo, chyba że z treści przepisu wynika jasno i jednoznacznie zakaz przeznaczania w planie miejscowym terenu na określony cel (lub zmiany dotychczasowego użytkowania terenu na inny cel niż dotychczasowe użytkowanie) lub wynika jednoznacznie z tych przepisów zakaz realizacji zabudowy określonego rodzaju (funkcji, skali).

Lokalizacja nowej zabudowy w granicach obszaru objętego planem może potencjalnie powodować:

- 1) emisję pyłów i gazów do powietrza wynikającą z ogrzewania budynków i z prowadzonej działalności usługowej, ilości spalanego paliwa, jakości urządzeń grzewczych, rodzaju działalności, jej skali i stosowanych technologii; skala oddziaływania zależna jest również od koncentracji zabudowy i przewietrzania; *biorąc pod uwagę zakres zmian wprowadzonych w planie oraz wprowadzenie ograniczeń dotyczących zakresu usług i produkcji - skala oddziaływań w tym zakresie może zwiększyć się nieznacznie a prognozowane oddziaływania nie przekroczą wielkości dopuszczonych przepisami odrębnymi*
- 2) powstawanie ścieków komunalnych lub przemysłowych; skala oddziaływania jest uzależniona od sposobu gromadzenia, odprowadzenia i oczyszczenia ścieków a także od sposobu postępowania z wodami opadowymi na powierzchniach zagrożonych zanieczyszczeniem (ujęcia i wstępnego podczyszczenia do poziomu określonego w przepisach odrębnych); sposób postępowania ze ściekami jest regulowany przez przepisy Prawa wodnego i ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, w sposób chroniący środowisko; *biorąc pod uwagę prognozowaną skalę zmian, wprowadzone ograniczenia co do zakresu dopuszczonych usług i produkcji oraz fakt, że wszystkie tereny budowlane gminy są położone w zasięgu istniejącej kanalizacji sanitarnej, przy przestrzeganiu ustaleń zawartych w projekcie planu oraz przepisów regulujących sposób postępowania ze ściekami, w tym zanieczyszczonymi wodami opadowymi, skala oddziaływań w tym zakresie może zwiększyć się nieznacznie a prognozowane oddziaływania nie przekroczą wielkości dopuszczonych przepisami odrębnymi*

- 3) wytwarzane odpady głównie będą zaliczone do grupy odpadów komunalnych i poprodukcyjnych, a w ograniczonym zakresie do odpadów z innych grup; skala oddziaływania uzależniona jest od kategorii i ilości wytwarzanych odpadów, zasad prowadzenia gospodarki odpadami na terenie gminy, od wielkości odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu; sposób postępowania z odpadami jest regulowany przez przepisy odrębne, w sposób chroniący środowisko (w zakresie ustaw: o odpadach i o utrzymaniu czystości i porządku w gminach); *biorąc pod uwagę zakres zmiany planu, w tym wprowadzone ograniczenia co do lokalizacji przedsięwzięcia i zakresu działań, zwiększenie skali oddziaływania w stosunku do stanu istniejącego będzie nieznaczną,*
- 4) emisję hałasu i drgań związanych z: realizacją inwestycji, prowadzoną działalnością wydobywczą, produkcyjną, ruchem pojazdów; skala oddziaływania uzależniona jest od sposobu realizacji inwestycji, prowadzenia działalności, stanu dojazdów i pojazdów; podstawowe znaczenie będzie miało przestrzeganie przepisów określających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku oraz zabezpieczenie zabudowy mieszkaniowej przed hałasem; *biorąc pod uwagę zakres zmian dokonanych w planie - skala oddziaływania w tym zakresie będzie nieznaczną, nie przekraczającą dopuszczalnych poziomów,*
- 5) zajęcie terenu pod inwestycje – mogących powodować: naruszenie pokrywy glebowej; skala oddziaływania jest uzależniona od właściwego sposobu realizacji inwestycji, w tym ochrony humusu; *biorąc pod uwagę zakres planu, przyjęte wskaźniki urbanistyczne oraz fakt, że zabudowa na tym obszarze będzie następować stopniowa, skala oddziaływania w tym zakresie będzie nieznaczną.*

Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań zanieczyszczeniami na elementy środowiska wynikających z ustaleń planu miejscowego (uwaga – pominięto ocenę tych elementów środowiska, na które brak jest oddziaływania lub oddziaływanie jest neutralne lub nieistotne)

	Elementy środowiska	Sposób, czas, zasięg, skala oddziaływania
Emisja zanieczyszczeń		
<u>emisja powierzchniowa z indywidualnych systemów grzewczych</u> wystąpienie oddziaływania może powstać w przypadku stosowania paliwa niskiej jakości w niskosprawnych urządzeniach lub nieprzestrzegania ograniczeń wprowadzonych przepisami; skala oddziaływania uzależniona jest od warunków klimatycznych (zwiększenie skali oddziaływania w okresach bezwietrznych, niskich temperatur i dużej wilgotności powietrza)	powietrze, wody powierzchniowe	nieznaczne, bezpośrednie (powietrze), pośrednie (wody powierzchniowe), krótkoterminowe lub średnioterminowe, chwilowe lub okresowe, miejscowe, odwracalne
<u>emisja zanieczyszczeń związana z prowadzeniem działalności usługowej lub produkcyjnej</u> wystąpienie oddziaływania może powstać przy nie przestrzeganiu ustaleń planu i przepisów odrębnych; <u>emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch pojazdów</u> są zależne od stanu i rodzaju pojazdów oraz stanu nawierzchni	powietrze, wody powierzchniowe	nieznaczne, bezpośrednie (powietrze), pośrednie (wody powierzchniowe), krótkoterminowe lub średnioterminowe, chwilowe lub okresowe, miejscowe, odwracalne

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowiec, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

<u>emisja hałasu i drgań związana z prowadzeniem usług, produkcji oraz powodowana przez ruch pojazdów</u> oddziaływanie może powstać w przypadku nieprawidłowego funkcjonowania urządzeń i instalacji, prowadzenie działalności na zewnątrz budynków oraz od stanu i rodzaju pojazdów oraz stanu nawierzchni	ludzie	nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe lub średnioterminowe, chwilowe lub okresowe, miejscowe, odwracalne
Odprowadzanie ścieków w przypadku nieodpowiedniego postępowania ze ściekami komunalnymi lub przemysłowymi, w szczególności w przypadku braku właściwego oczyszczenia ścieków przemysłowych w przypadku nieprawidłowego postępowania z odchodami zwierzęcymi (nieprawidłowe magazynowanie odchodów w szczególności płynnych odchodów zwierzęcych, brak szczelności budowli rolniczych)	powierzchnia ziemi, wody powierzchniowe, wody podziemne,	nieznaczne, bezpośrednie (ziemia, wody powierzchniowe), pośrednie (wody podziemne), długoterminowe i stałe lub krótkoterminowe, miejscowe, odwracalne lub częściowo odwracalne
Realizacja inwestycji		
hałas w przypadku nie przestrzegania przepisów	ludzie	nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe, miejscowe, odwracalne
utwardzenie terenu w przypadku nie przestrzegania ustaleń planu	powierzchnia ziemi	nieznaczne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, miejscowe, nieodwracalne
realizacja zabudowy w przypadku nie przestrzegania ustaleń planu	krajobraz	bezpośrednie, stałe, miejscowe lub lokalne, zauważalne, nieodwracalne

Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na elementy środowiska wynikających z ustaleń planu miejscowego:

Elementy środowiska	Przewidywane skutki wpływu realizacji ustaleń planu
Różnorodność biologiczna	Projektowane zmiany przeznaczenia terenów dotyczą obszarów o najmniejszym zróżnicowaniu biologicznym. W ustaleniach projektu planu: - wprowadzono ochronę terenów najcenniejszych przyrodniczo przed zabudową, - uwzględniono zachowanie ciągłości obecnych ekosystemów, - wprowadzono szczególną ochronę terenów leśnych i zadrzewień, - wprowadzono ochronę dolin rzecznych oraz terenów łąk przed zmianą przekształcenia i zainwestowaniem, - ograniczono możliwość lokalizacji zabudowy w granicach gruntów rolnych. Nie przewiduje się wpływu ustaleń planu na ten element środowiska lub w części wprowadzone zmiany są pozytywne.
Zasoby naturalne	W granicach obszaru objętego projektem planu występują zasoby naturalne wymagające ochrony objęto ochroną
Ludzie	W projekcie planu: - wprowadzono ustalenia chroniące ludzi przed negatywnym oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego, hałasu, cmentarzy, - określono zasady zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz zagrożonymi ruchami masowymi ziemi, - wprowadzono ustalenia ograniczające wpływ prowadzonej działalności usługowej i produkcji oraz ruchu komunikacyjnego na zdrowie ludzi. Wprowadzone w planie regulacje w tym zakresie należy ocenić jako pozytywne.
Zwierzęta	W związku z występowaniem znacznych obszarów leśnych występuje stosunkowo duża

Prognoza oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach w rejonie ulic Chopina, Piaskowej, Okólnej, Krótkiej i Byczyńskiej w Gorzowie Śląskim oraz na gruntach w obrębie geodezyjnym Kozłowice, gmina Gorzów Śląski, 2025 r.

i rośliny	różnorodność fauny, w szczególności duża ilość gatunków ptaków. Wśród spotykanych gatunków nie występują zwierzęta, dla których istnieje obowiązek wyznaczania ochrony miejsc ich stałego przebywania lub miejsc rozrodu. Ustalenia zmiany planu nie naruszają istniejących siedlisk, nie pogarszają też w stosunku do stanu istniejącego możliwości migracji zwierząt (zapisy projektu planu są neutralne). Ustalenia planu chronią w sposób szczególny obiekty i obszary cenne przyrodniczo. Ustalenia projektu planu są w tym zakresie pozytywne.
Wody powierzchniowe i podziemne	Obszar gminy to miejsce występowania zbiorników wodnych. Obszar opracowania położony jest w granicach GZWP. W projekcie planu określono zasady postępowania ze ściekami i wodami opadowymi w sposób zabezpieczający wody powierzchniowe i podziemne. Tereny przeznaczone w planie do zabudowy są obsługiwane przez istniejącą kanalizację sanitarną oraz poprzez zbiorniki na ścieki. Wody są chronione niezależnie od ustaleń projektu planu przepisami z zakresu Prawa wodnego - ustalenia planu warunkują możliwość realizacji zabudowy od przestrzegania tych przepisów. Nie przewiduje się wpływu ustaleń planu na stan wód.
Powietrze	Obszar opracowania cechuje się dobrymi wskaźnikami jakości powietrza. W projekcie planu wprowadzono ograniczenia dla lokalizacji zabudowy mogącej powodować uciążliwości, wprowadzono odpowiednie ustalenia dotyczące ogrzewania, wprowadzono ustalenia dotyczące kształtowania zieleni, sposób kształtowania zabudowy sprzyja przewietrzaniu. Pod warunkiem przestrzegania obowiązujących przepisów ochrony powietrza, nie przewiduje się oddziaływania na ten element środowiska.
Powierzchnia ziemi	Nowa zabudowa spowoduje zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej (powierzchnia zajęta przez projektowaną zabudowę i utwardzenie terenu). W projekcie planu wprowadzono wskaźniki mające chronić powierzchnię ziemi przed nieuzasadnionymi przekształceniami, mającymi minimalizować negatywne skutki dla środowiska. Przewiduje się wystąpienie negatywnego oddziaływania na środowisko związane z utwardzeniem terenów, przy czym oddziaływanie to będzie w niewielkiej skali, nie będzie istotne dla funkcjonowania środowiska w skali gminy.
Krajobraz	Tereny objęte planem za wyjątkiem terenów niezabudowanych dolin rzecznych nie są cenne krajobrazowo. Ustalenia zmiany planu chronią najcenniejsze elementy krajobrazu (doliny rzeczne, kompleksy leśne) przed ich niekontrolowanym przekształceniem. Wprowadzenie jednolitych zasad w/z kształtowania zabudowy (w tym wysokości zabudowy oraz kształtu dachów) może bardzo korzystnie wpłynąć na krajobraz gminy. Przy zachowaniu wymogów wynikających z planu, dotyczących ładu przestrzennego oraz kształtowania terenów zieleni wprowadzenie planu może mieć bardzo korzystne znaczenie dla kształtowania krajobrazu.
Klimat	Analizowany teren nie obejmuje siedlisk przyrodniczych najbardziej zagrożonych zmianami klimatu. Podstawowe znaczenie dla zachowania korzystnych warunków klimatycznych jest ochrona dużych kompleksów leśnych oraz ochrona przed zabudową dolin rzecznych (zapewnienie prawidłowych warunków przewietrzania). Ze względu na projektowane w zmianach planu funkcję i sposób zagospodarowania terenów nie przewiduje się wpływu wprowadzonych ustaleń na klimat.
Zabytki	W projekcie planu wprowadzono ustalenia chroniące obiekty/obszary zabytkowe Podstawowe znaczenie dla właściwego utrzymania zabytków mają działania inne jak oparte na ustaleniach planu. Ustalenia projektu planu w tym zakresie są neutralne
Dobra materialne	W granicach obszarów objętych planem brak obiektów wymagających ochrony jako dobra materialne.

W granicach obszaru objętego planem nie występują obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W sporządzonym projekcie miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego:

- a) wprowadzono uzupełnienia i korekty uwzględniające istniejącą zabudowę i zagospodarowanie terenów oraz dostosowano ustalenia planu do obowiązujących przepisów,
- b) wyznaczono w niewielkim zakresie jako zamiany punktowe nowe tereny inwestycyjne w oparciu o złożone wnioski oraz ustalenia Studium uwarunkowań.

Skala zmian, rozmieszczenie terenów dopuszczonych do zainwestowania i istniejące uwarunkowania przyrodnicze oraz kulturowe, nie wpłyną na zmianę wizerunku gminy, która zachowa swój dotychczasowy charakter. Przyjęte w projekcie planu miejscowego rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne nie ingerują niekorzystnie w istniejące uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego. Uwzględniają natomiast wszelkie, ustanowione prawnie formy ich ochrony oraz sporządzone plany ochrony. W projekcie planu wprowadzono ochronę obszarów cennych przyrodniczo i zabytków oraz ograniczono możliwość lokalizacji zabudowy rolniczej w granicach gruntów rolnych. Tereny dopuszczone do zabudowy są położone poza obszarami i obiektami chronionymi na podstawie przepisów odrębnych, w tym na podstawie ustawy o ochronie przyrody i są położone poza chronionymi obszarami dolin rzecznych. Dzięki temu możliwe będzie zachowanie i wzbogacanie istniejącej na tym terenie różnorodności biologicznej przy jednoczesnym umożliwieniu rozwoju gospodarczego gminy. Obok siebie funkcjonować bowiem będą obszary szeroko rozumianej działalności człowieka oraz tereny o słabo przekształconej tą działalnością formie.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU MIEJSCOWEGO

	Tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego planu miejscowego
Stan i funkcjonowanie środowiska	Niezależnie od przyjęcia projektu planu będą następować zmiany w zagospodarowaniu terenów, wynikające z realizacji obowiązujących planów miejscowych. W sporządzonym projekcie planu wprowadzono szereg informacji i ustaleń opartych na aktualnie obowiązujących przepisach, w tym wniesiono granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, określono lub doprecyzowano położenie obszarów i obiektów chronionych przepisami odrębnymi. W opracowanym projekcie uwzględniono również ustalenia aktów prawnych chroniących obiekty i obszary cenne przyrodniczo. Podstawowe znaczenie dla stanu środowiska mają ustawy odrębne i ich przestrzeganie. Brak przyjęcia projektu planu będzie mieć skutki: a) negatywne – w zakresie zwiększenia powierzchni terenu zajętego pod inwestycje na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, b) neutralne w stosunku do: - prognozowanych oddziaływań zanieczyszczeniami na elementy środowiska, - stan środowiska (stan: powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchni ziemi), - kształtowania klimatu, - zasobów naturalnych, - różnorodności biologicznej, ochrony zwierząt, - ochrony zabytków, dóbr materialnych c) negatywne – dla ochrony roślin, kształtowania krajobrazu oraz zabezpieczenia ludzi przed zagrożeniami: hałasem, powodzią, ruchami masowymi ziemi.
Zasoby środowiska	Teren nie wyróżnia się ze względu na istniejące zasoby naturalne. Brak uchwalenia nowego planu ma neutralne znaczenie dla ochrony istniejących zasobów naturalnych.
Odporność na degradację i	Teren cechuje się dobrym stanem środowiska, ze względu na: - bardzo duży udział powierzchni terenów leśnych,

zdolności do regeneracji	- dobre warunki klimatyczne, stosunkowo dobre wskaźniki jakości powietrza oraz niski poziom hałasu (za wyjątkiem terenów położonych w sąsiedztwie drogi krajowej, w tym w sąsiedztwie zlokalizowanych wzdłuż drogi krajowej terenów produkcyjnych). Środowisko przyrodnicze wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Tereny przeznaczone i dopuszczone do zabudowy nie obejmują terenów najcenniejszych przyrodniczo. Nowe tereny wyznaczone do zabudowy w projekcie planu obejmują niewielkie powierzchnie i dotyczą zainwestowania nieuciążliwego dla środowiska. W gminie najmniejszą odpornością na degradację cechuje się stan powietrza atmosferycznego. Powietrze posiada duże zdolności do regeneracji. Wody powierzchniowe i podziemne są stosunkowo dobrze zabezpieczone przed możliwością degradacji. Zanieczyszczenia wód podziemnych są trudno odwracalne (regeneracja wód podziemnych jest możliwa w przypadku ograniczenia lub ustania zanieczyszczania obszarów wrażliwych i następuje stopniowo), wody powierzchniowe posiadają duże zdolności do regeneracji. Szczegółnej ochrony na terenie gminy wymaga zachowanie stosunków wodnych, w szczególności ochrona mokradeł, terenów bagiennych, podmokłych – ochrona tego elementu decyduje o zachowaniu najcenniejszych przyrodniczo gatunków zwierząt, roślin, siedlisk. W projekcie planu zawarto szereg ustaleń mających chronić najbardziej wrażliwe elementy środowiska oraz mające zabezpieczać przed możliwą degradacją obszaru. Brak przyjęcia planu będzie mieć skutki neutralne lub nieznacznie negatywne dla zachowania odporności środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.
--------------------------	---

Środowisko przyrodnicze uległo stosunkowo niewielkim przekształceniom. Dominują w nim elementy o charakterze naturalnym – lasy oraz tereny przekształcone w kierunku rolnym nie wywołujące uciążliwych i nieodwracalnych skutków.

Obszary leśne i rolne zajmują ponad 90% powierzchni.

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska, w tym należy wyróżnić:

- stosunkowo duże zróżnicowanie środowiska biologicznego,
- generalnie brak występowania zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt, roślin,
- dobre warunki klimatyczne,
- stosunkowo dobre wskaźniki jakości powietrza,
- generalnie niski poziom hałasu.

Teren nie wyróżnia się ze względu na istniejące zasoby naturalne, krajobraz, stan powierzchni ziemi. Najbardziej narażone na degradację są tereny silnie zurbanizowane, nieskanalizowane, z występującą tzw. niską emisją oraz tereny położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Projektowane ustalenia planu będą służyć ochronie tych terenów.

Do pozostałych terenów cennych przyrodniczo, wymagających ochrony i wprowadzenia odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych gminy (studium, planach miejscowych) należy zaliczyć:

- doliny rzek i cieków wodnych z towarzyszącymi łąkami i pastwiskami, terenów podmokłych lub zagrożonych powodzią i podtopieniami, stanowiących korytarze ekologiczne,
- tereny leśne,
- istniejące zadrzewienia śródpolne,
- niektóre tereny rolne obejmujące: gleby wysokich klas bonitacyjnych, gleby pochodzenia organicznego, łąki i pastwiska.

Powyżej wymienione obiekty i obszary mogą być narażone na różnego rodzaju zanieczyszczenia lub niekorzystne przekształcenia. Brak jest możliwości wprowadzenia w sposób automatyczny zakazu zabudowy tych terenów – tego rodzaju zakaz ograniczający

wykonywanie prawa własności musi być w sposób szczególnie uzasadniony. W projekcie w sposób szczegółowy przeprowadzono tego rodzaju analizę, uwzględniając naczelną zasadę zrównoważonego rozwoju gminy - projektowany sposób ochrony tych terenów został omówiony w powyższym pkt.

9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zakres ustaleń wprowadzonych w projekcie nie daje żadnych podstaw do obaw, aby oddziaływanie na środowisko spowodowane w wyniku realizacji tych ustaleń mogło mieć wpływ na cele i przedmiot ochrony a także na integralność obiektów i obszarów objętych i nieobjętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, posiadających najwyższe wartości przyrodnicze oraz na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

Przeznaczenie terenów jest zgodne z uwarunkowaniami fizjograficznymi i z przepisami odrębnymi.

W sporządzonym projekcie planu wprowadzono regulacje mające na celu ochronę środowiska i zachowanie walorów przyrodniczych gminy oraz wprowadzono szereg ustaleń ograniczających w sposób istotny zakres i skalę dopuszczanej planem zabudowy. Ograniczenia te wykluczają możliwość powstania znaczących oddziaływań na środowisko dopuszczanej planem zabudowy. W sporządzonym projekcie:

- 1) uwzględniono konieczność ochrony zabudowy mieszkaniowej oraz budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży przed hałasem,
- 2) wprowadzono ustalenia mające zmniejszyć możliwość obniżenia jakości powietrza na terenach zwartej zabudowy ze względu na tzw. niską emisję,
- 3) wprowadzono ograniczenia w zabudowie na terenach: przylegających do linii elektroenergetycznej oraz cieków wodnych,
- 4) wprowadzono ustalenia ograniczające możliwość negatywnych oddziaływań powodowanych przez ruch pojazdów w granicach dróg, funkcjonowanie zakładów produkcyjnych, prowadzoną hodowlę zwierząt, w szczególności poprzez wprowadzenie w ustaleniach projektu:
 - a) ograniczenie uciążliwości (rodzaju, skali) prowadzone produkcji,
 - b) ograniczenie skali prowadzonej hodowli zwierząt,
 - c) ograniczeń lub zakazów dla lokalizacji zabudowy wymagającej ochrony (takiej jak zabudowa mieszkaniowa) w miejscach mogących być narażone na negatywne oddziaływania,
- 5) wprowadzono ochronę przed zabudową lub przekształceniami terenów cennych przyrodniczo: terenów leśnych, terenów rolniczych otwartych, łąk w szczególności łąk podmokłych lub stanowiących obudowę biologiczną cieków wodnych lub rowów, wód powierzchniowych – cieków wodnych i zbiorników wodnych,
- 6) dopuszczono nową zabudowę, jako kontynuację istniejącej zabudowy,
- 7) dopuszczono zabudowę niską, o dużej powierzchni biologicznej, o niskiej intensywności zabudowy.

Zaproponowany sposób zagospodarowania terenów objętych planem eliminuje możliwość kumulacji emisji mogących wystąpić po jego realizacji i emisji mogących wystąpić w związku z funkcjonowaniem zabudowy istniejącej i dopuszczanej na terenach sąsiadujących.

Niezależnie od wprowadzonych ustaleń, podstawowe znacznie dla ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko będzie miało przestrzeganie przepisów odrębnych

z zakresu ochrony środowiska. Ze względu na skalę wprowadzonych zmian w planie miejscowym, jak i wprowadzone w planie zapisy mające na celu maksymalne ograniczenie wpływu na środowisko realizacji ustaleń planu, nie wymagane jest wprowadzenie do planu odrębnych zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej.

10. PRZEDSTAWIENIE – Z UWZGLĘDNIENIEM CELÓW I GEOGRAFICZNEGO ZASIĘGU PROJEKTOWANEGO PLANU, UWARUNKOWAŃ ORAZ CELÓW I PRZEDMIOTU OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU – WYJAŚNIENIA BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plany miejscowe muszą być sporządzane zgodnie z:

- kierunkami zagospodarowania przestrzennego ustalonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- ustaleniami zawartymi w planie zagospodarowania przestrzennego województwa,
- przepisami odrębnymi.

Powyższe przepisy eliminują możliwość sporządzania różnych wariantów przestrzennych inwestycji (przyjmowania rozwiązań alternatywnych) na etapie sporządzania planu miejscowego (lub jego zmiany), w stosunku do rozwiązań przyjętych w studiach/planach/programach wyższego rzędu, które faktycznie przesądzą o rozwiązaniach, które mogą być przyjęte w planie miejscowym lub w jego zmianie.

Dodatkowo, planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym, przy sporządzaniu zmian w planach miejscowych wymagane jest uwzględnienie obecnego sposobu zagospodarowania terenów oraz zapisanego w obowiązującym planie przeznaczenia terenów.

Gmina sporządzając plan miejscowy musi liczyć się konsekwencjami finansowymi zawartymi w art. 36 i 37 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Znacząco ogranicza to możliwość przedstawienia rozwiązań alternatywnych w trakcie sporządzania nowych planów, w stosunku do już przyjętych rozwiązań w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Biorąc pod uwagę zakres wprowadzonych w niniejszym projekcie zmian w stosunku do aktualnego stanu terenowo-prawnego poszczególnych nieruchomości oraz przyjętych rozwiązań w studium uwarunkowań i analizując wprowadzone rozwiązania, trudno wskazywać na inne, które mogłyby sprzyjać w większym stopniu ochronie środowiska i mogły być ekonomicznie uzasadnione.

Wprowadzenie innych rozwiązań, dotyczących inwestycji na poziomie lokalnym, w większym stopniu mogących sprzyjać ochronie środowiska (np. wskazanie konkretnych technologii w prowadzonych zakładach produkcyjnych lub narzucenie obowiązku stosowania w ogrzewaniu budynków wyłącznie paliw niskoemisyjnych) jest jednocześnie prawnie niedopuszczalne.

Podstawowe zagrożenia w/z ochrony środowiska występujące na terenie gminy są związane z dużym natężeniem tranzytowego ruchu drogowego, funkcjonowaniem linii kolejowych oraz tempem i skalą prowadzonej wycinki na terenach leśnych – na co ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego nie mają wpływu.

Wprowadzenie innych rozwiązań, dotyczących inwestycji na poziomie lokalnym, w większym stopniu mogących sprzyjać ochronie środowiska (np. wskazanie konkretnych technologii w prowadzonych zakładach produkcyjnych lub narzucenie obowiązku stosowania w ogrzewaniu budynków określonego rodzaju paliwa) jest jednocześnie prawnie niedopuszczalne.

11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA

Obecnie sporządzony projekt stanowi uzupełnienie dotychczasowych dokumentów planistycznych gminy. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt gminy zobowiązany jest dokonywać analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, w celu dokonania oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych. Wyniki tej analizy są przedstawiane co najmniej raz w kadencji radzie gminy. Biorąc pod uwagę zakładany długookresowy czas realizacji planów miejscowych, monitorowanie przez władze gminy jego skutków realizacji zgodnie z zasadami przyjętymi w art. 33 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wystarczające. Przedmiotem takich analiz powinna być ocena bieżącego wykorzystania przestrzeni, w tym: ilości wydanych pozwoleń na budowę, powierzchni ulegających przekształceniu/zabudowie oraz ilości i miejscu zrealizowanych inwestycji, mogących mieć znaczący wpływ na środowisko.

12. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zakres projektu nie daje żadnych podstaw do obaw, aby znaczące oddziaływania na środowisko, spowodowane w wyniku jego realizacji mogło w jakikolwiek sposób powodować transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

13. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBÓW, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS SPORZĄDZANIA PLANU

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne w tym ustawy i rozporządzenia. Należy zauważyć, że ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza jest aktem prawnym dostosowującym ustawodawstwo naszego kraju do wymogów unijnych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. Konwencja o Różnorodności Biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro w dniu 05 czerwca 1992 roku wprowadza procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko projektów, które mogą mieć znaczenie dla różnorodności biologicznej.

Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym zostały ujęte w Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, w której zwrócono szczególną uwagę na aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym. Kierunki przekształceń struktury przestrzennej ustalone w planie powinny spełniać wymogi zawarte w tym dokumencie tj. kształtować ład przestrzenny pozwalając na racjonalną gospodarkę. O zasadzie zrównoważonego rozwoju mówi Konstytucja RP w art. 5 - „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Innym dokumentem mającym na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego oraz ogólną poprawę środowiska i jakości życia jest Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca Szósty Program

Działań Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska. Program ten ma na celu stabilizację stężenia w powietrzu gazów przyczyniających się do efektu cieplarnianego na poziomie, który nie będzie powodował nienaturalnych zmian klimatycznych na ziemi. Porusza również kwestię substancji zanieczyszczających produkowanych przez człowieka, które powodują negatywny wpływ, lub stanowią poważne ryzyko dla zdrowia ludzkiego. Kolejnym celem programu jest ochrona i odnowa istniejących systemów przyrody oraz ograniczenie wymierania różnorodności biologicznej. Inne cele to założenia dotyczące lepszego wykorzystania zasobów, gospodarki odpadami i zrównoważonego rozwoju. Dokument ten wskazuje szereg zadań mających na celu m.in. osiągnięcie poziomów jakości ziemi i wody powierzchniowej, które nie wywołują znacznego wpływu oraz zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego. W ramach tych ustaleń mieszczą się w szczególności zapisane w punkcie 3 ustaleń kierunków zagospodarowania przestrzennego projektu planu zasady ochrony środowiska służące ochronie zasobów i jakości wód płynących, podziemnych oraz powietrza a także ograniczania uciążliwości lokalizowanych obiektów.

Najważniejszymi ustaleniami w zakresie ochrony środowiska na szczeblu państw członkowskich Unii Europejskiej są Dyrektywy. Wśród nich należy wymienić Dyrektywę 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych będąca częścią unijnego pakietu klimatyczno - energetycznego, który zakłada przede wszystkim redukcję emisji CO₂ o 20 % do 2020 roku. Zgodnie z Dyrektywą ponad 1/3 energii elektrycznej wytwarzanej w UE musi pochodzić do tego czasu ze źródeł odnawialnych (w Polsce 15 %) a energia wiatrowa będzie stanowiła największą część tego udziału. Obecnie trwają prace nad wdrożeniem przepisów ww. Dyrektywy poprzez nową ustawę o odnawialnych źródłach energii. Przedmiotowy dokument planistyczny umożliwiający lokalizację elektrowni wiatrowych przyczyni się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii.

Podstawą prawną tworzenia sieci NATURA 2000 są dyrektywy: której celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy {Dyrektywa Rady 79/40/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków - Dyrektywa Ptasia oraz Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - Dyrektywa Siedliskowa) ze względu na występowania w rejonie opracowania siedlisk i gatunków będących w kręgu zainteresowania UE.

Z powyższego wynika, że cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, międzyczłonkowskim i krajowym zostały uwzględnione w analizowanym dokumencie, dla którego sporządzona została niniejsza prognoza. W niniejszym projekcie znajduje to wyraz przede wszystkim w ustaleniach dotyczących zapisania jak najmniej szkodzących środowisku zasad kształtowania przestrzeni objętej planem, w zachowaniu powiązań przyrodniczych.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska. Cenne obiekty i obszary przyrodnicze są chronione w stopniu wystarczającym. Środowisko przyrodnicze na terenie gminy wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Sprzyja temu przede wszystkim duża lesistość i dobre warunki klimatyczne. Najbardziej narażone na degradację są tereny silnie zurbanizowane, nieskanalizowane, z występującą tzw. niską emisją oraz tereny położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Podstawowym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego jest możliwość pogorszenia czystości wód podziemnych i powierzchniowych wskutek braku skanalizowania części terenów zabudowanych oraz występujące zanieczyszczenie powietrza wywołane lokalną

emisją ze źródeł komunikacyjnych wzdłuż dróg oraz tzw. niską emisję związaną ze spalaniem węgla i paliw niskiej jakości w kotłowniach i paleniskach indywidualnych. W najbliższych latach należy się liczyć też ze zwiększonym oddziaływaniem hałasu wzdłuż innych dróg prowadzących ruch tranzytowy.

Przeprowadzona ocena jakościowych cech środowiska przyrodniczego pozwala na stwierdzenie, że środowisko przyrodnicze gminy sprzyja realizacji ustaleń sporządzonego projektu.

Sporządzony projekt:

- 1) dotyczy zwiększenia powierzchni terenów budowlanych oraz wyznaczenia terenów produkcyjnych i terenów górnictwa;
- 2) obszary objęte planem nie są narażone na występowanie ograniczeń i uciążliwości wykluczających możliwość dokonania zamierzonych w projekcie zmian;
- 3) nie ogranicza możliwości migracji zwierząt,
- 4) nie ma znaczenia dla terenów czynnych przyrodniczo oraz na możliwości utrzymania lub poprawy systemu terenów zieleni;
- 5) nie ma znaczenia dla walorów krajobrazowo - kulturowych gminy;
- 6) dostosowuje funkcję poszczególnych terenów do występujących (mogących wystąpić) uciążliwości.

Przyjęte w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne nie ingerują niekorzystnie w istniejące uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego. Umożliwią zrównoważony rozwój gminy, bez ingerencji w szczególnie cenne elementy środowiska przyrodniczego.

Analiza ustaleń sporządzonego projektu pozwala na stwierdzenie, że jego realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a występujące oddziaływania będą nieznaczne i będą się mieściły w granicach dopuszczonych przepisami odrębnymi wielkościami; nie przewiduje się też kumulacji oddziaływań powodowanych przez planowane i istniejące zagospodarowanie terenów.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, zakres wprowadzonych w sporządzonym obecnie projekcie zmian powoduje, że nie nastąpią zmiany w stosunku do oddziaływań, z którymi należy się liczyć obecnie, przy realizacji ustaleń planu, biorąc pod uwagę kierunek rekultywacji.

Poszczególne zapisy projektu planu uwzględniają obowiązujące przepisy i aktualną terminologię.

15. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy materiałów kartograficznych, studialnych, planistycznych i wizji terenowych. Zgromadzono wszelkie dostępne dokumenty charakteryzujące poszczególne elementy środowiska dla terenów gminy, w tym szczególnie dotyczące terenów objętych projektem:

W opracowaniu wykorzystano:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gorzów Śląski – uchwała nr XXIII/157/2016 Rady Miejskiej Gorzowa Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2016 r.
2. Gminny Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzów Śląski na lata 2022-2025, z uwzględnieniem lat 2026 - 2029 - zatwierdzony uchwałą nr XLIX/378/2023 Rady Miejskiej Gorzowa Śląskiego z dnia 8 lutego 2023 r.
3. Strategia rozwoju Gminy Gorzów Śląski na lata 2016-2026 - uchwała nr XXII/143/2016 Rady Miejskiej Gorzowa Śląskiego z dnia 29 czerwca 2016 r.
4. Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Gorzów Śląski.

5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjętym uchwałą nr XLVIII/505/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego w dniu 28 września 2010 r.,
5. Geografia regionalna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa 2009;
6. Standardowe formularze danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), dla obszarów spełniających kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) oraz dla specjalnych obszarów ochrony (SOO);
7. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022;
8. Kleczkowski A.: Osuwiska i zjawiska pokrewne, Wyd. Geologiczne 1995;
9. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r., PIG-PIB, 2024
10. Monitoring środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:
 - Monitoring wód podziemnych za rok 2022;
 - Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2023
 - Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa zasadnicza z 2025 r. EgiB, Starostwo Powiatowe w Oleśnie
2. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
3. Mapa Hydrogeologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
4. Mapa Geośrodowiskowa Polski (II). Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
5. ISOK – Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
6. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Kluczbork i Olesno – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
7. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Powierzchniowych,
 - MIDAS – obszary górnicze,
 - MIDAS – tereny górnicze,
 - MIDAS – złoża kopalin,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. gorzowslaski.pl
2. gios.gov.pl Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
3. crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/ Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – rejestr form ochrony przyrody;
4. bdl.stat.gov.pl/bdl/ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego;
5. <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>
6. <https://wody.isok.gov.pl/>
7. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
8. <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
9. <http://geoportal.gov.pl/>